

ที่ สน ๐๐๑๘.๑/ว ๒๒๑๙๗

ศาลากลางจังหวัดสงขลา
ถนนศูนย์ราชการ สน ๔๗๐๐๐

๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๗

เรื่อง ชักซ้อมแนวทางการแต่งกายด้วยเครื่องแบบปฏิบัติราชการ

เรียน นายอำเภอ ทุกอำเภอ

อ้างถึง หนังสือจังหวัดสงขลา ด่วนที่สุด ที่ สน ๐๐๑๘.๑/ว ๒๐๙๒๔ ลงวันที่ ๑๘ ตุลาคม ๒๕๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย	๑. พระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน พ.ศ. ๒๔๗๘	จำนวน ๑ ฉบับ
	๒. พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙	จำนวน ๑ ฉบับ
	๓. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๕๒) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙	จำนวน ๑ ฉบับ
	๔. กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๖ (พ.ศ. ๒๕๖๓) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙	จำนวน ๑ ฉบับ
	๕. ประกาศกรมการปกครอง เรื่อง หลักเกณฑ์และข้อปฏิบัติเกี่ยวกับ
พนักงานราชการในสังกัดกรมการปกครอง ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑	จำนวน ๑ ฉบับ

ตามที่จังหวัดสงขลา กำหนดการประชุมหน่วยงานสังกัดกระทรวงมหาดไทยและนายอำเภอ ประจำเดือนตุลาคม ๒๕๖๗ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๗ เวลา ๐๗.๓๐ น. ณ ห้องบุรีหัตตโต ชั้น ๓ ศาลากลาง จังหวัดสงขลา ความละเอียดตามอ้างถึง นั้น

ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา ประธานในการประชุมได้มีข้อสั่งการให้อำเภอกำชับการแต่งกาย เครื่องแบบปฏิบัติราชการของข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง พนักงานส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ประจำตำบล และสารวัตรกำนัน โดยให้แต่งกายถูกต้องตามระเบียบกำหนด ดังนั้น จังหวัด สงขลาจึงขอแจ้งแนวทางการแต่งกายด้วยเครื่องแบบปฏิบัติราชการให้อำเภอ เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ข้าราชการ พนักงาน ลูกจ้าง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน แพทย์ และสารวัตรกำนัน ทราบ และถือเป็นแนวทางในการปฏิบัติต่อไป รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย

จึงเรียนมาเพื่อพิจารณาดำเนินการต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายพิศิษฐ์ แร่ทอง)

รองผู้ว่าราชการจังหวัด ปฏิบัติราชการแทน
ผู้ว่าราชการจังหวัดสงขลา

ที่ทำการปกครองจังหวัด

กลุ่มงานปกครอง

โทร. ๐ ๔๒๗๑ ๑๔๖๑

“อยู่สกล รักสกล ทำเพื่อสกลนคร”

พระราชบัญญัติ

เครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน

พุทธศักราช ๒๔๗๘

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล

คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร

ลงวันที่ ๒๐ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘)

น.อ. อาทิตย์ทิพอาภา ร.น.

เจ้าพระยายมราช

พล.อ.เจ้าพระยาพิชเยนทรโยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ ๒๖ ธันวาคม พุทธศักราช ๒๔๗๘

เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า สมควรจะปรับปรุงกฎหมายอันว่าด้วยเครื่องแบบ
ข้าราชการฝ่ายพลเรือน

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของ
สภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเครื่องแบบข้าราชการฝ่าย
พลเรือน พุทธศักราช ๒๔๗๘”

มาตรา ๒^๑ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้ยกเลิกบรรดากฎหมาย กฎ และข้อบังคับอื่น ๆ ในส่วนที่มีบัญญัติไว้แล้วในพระราชบัญญัตินี้ หรือซึ่งแย้งกับบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๔ คำว่า “ข้าราชการฝ่ายพลเรือน” ตามพระราชบัญญัตินี้ให้หมายความถึงข้าราชการพลเรือน ข้าราชการพลเรือนสังกัดกระทรวงกลาโหม และข้าราชการตุลาการ

มาตรา ๕ เครื่องแบบข้าราชการฝ่ายพลเรือน หมายถึงเครื่องแบบแต่งกายทั้งหลายที่ได้กำหนดให้แต่งรวมทั้งเครื่องหมายตำแหน่งสังกัด หรือเครื่องหมายอื่น ๆ ตลอดจนถึงประกอบเครื่องแบบอย่างอื่นด้วย

มาตรา ๖ ลักษณะ ชนิด และประเภทของเครื่องแบบตามมาตรา ๕ จะสมควรอย่างไรและจะต้องแต่งเมื่อไร โดยเงื่อนไขอย่างไร ให้เป็นไปตามข้อกำหนดในกฎ หรือข้อบังคับซึ่งออกตามความในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๗ ให้นายกรัฐมนตรีมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎ หรือข้อบังคับเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

กฎ หรือข้อบังคับนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๒/ตอนที่ -/หน้า ๑๘๐๖/๑ มกราคม ๒๔๗๘

พระยานิติศาสตร์ไพศาลย์

รัฐมนตรี

ตวงพร/ผู้จัดทำ

๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานพระราชบัญญัติ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๕๐๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ในพระปรมาภิไธย

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สั่งวาลย์

ผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

ให้ไว้ ณ วันที่ ๓๐ กันยายน พ.ศ. ๒๕๐๙

เป็นปีที่ ๒๑ ในรัชกาลปัจจุบัน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น

พระมหากษัตริย์โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาร่างรัฐธรรมนูญในฐานะ

รัฐสภา จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑

พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วน

ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙”

มาตรา ๒

พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุ

เบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓

ให้ยกเลิกพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ฝ่ายท้องถิ่นพุทธศักราช

๒๔๗๘

มาตรา ๔

ในพระราชบัญญัตินี้

“เครื่องแบบ” หมายความว่า เครื่องแต่งกายทั้งหลายรวมทั้งเครื่องหมายต่าง ๆ

ตลอดจนสิ่งประกอบเครื่องแต่งกายอย่างอื่น ที่ได้กำหนดให้เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นแต่ง

“เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า สมาชิกสภาจังหวัด ข้าราชการส่วน

จังหวัด ลูกจ้างประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการ

ส่วนจังหวัด สมาชิกสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี เทศมนตรี พนักงานเทศบาล ลูกจ้างประจำของ

เทศบาลตามกฎหมายว่าด้วยเทศบาล สมาชิกสภาเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยา ปลัดเมืองพัทยา

รองปลัดเมืองพัทยา พนักงานเมืองพัทยา ลูกจ้างประจำของเมืองพัทยา ตามกฎหมายว่าด้วย

๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๘๓/ตอนที่ ๙๑/หน้า ๖๕๓/๑๑ ตุลาคม ๒๕๐๙

๒ มาตรา ๔ บทนิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น” แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๒๘

ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๒)

ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น

พ.ศ. ๒๕๐๙^๑

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๗ แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบ

เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๗ (พ.ศ. ๒๕๒๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติ

เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

(๒) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๓๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ

เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๐ (พ.ศ. ๒๕๓๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติ

เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

(๔) กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘ (พ.ศ. ๒๕๓๙) ออกตามความในพระราชบัญญัติ

เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

ข้อ ๒ ในกฎกระทรวงนี้

“เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) สมาชิกสภาท้องถิ่น ได้แก่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภา

(๒) ผู้บริหารท้องถิ่น ได้แก่ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกเทศมนตรี นายก

เมืองพัทยา และนายกองค์การบริหารส่วนตำบล

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) พนักงานส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด พนักงาน

เทศบาล พนักงานส่วนตำบล พนักงานเมืองพัทยา และข้าราชการหรือพนักงานขององค์กรปกครอง

ส่วนท้องถิ่นอื่นที่มีกฎหมายจัดตั้งซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้ปฏิบัติราชการโดยได้รับเงินเดือน

จากเงินงบประมาณ หมวดเงินเดือนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือจากเงินงบประมาณ หมวด

เงินเดือนของรัฐบาลที่ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนำมา

จัดเป็นเงินเดือนของข้าราชการหรือพนักงานส่วนท้องถิ่น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^๑ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๑๖/ตอนที่ ๑๒๔ ก/หน้า ๔/๙ ธันวาคม ๒๕๔๒

ข้อ ๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง

ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๘) ออกตามความใน

พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

ข้อ ๒ นิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น” (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕

(พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

(๔)^๕ ลูกจ้างประจำ ได้แก่ ลูกจ้างประจำขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล
องค์การบริหารส่วนตำบล และเมืองพัทยา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นอื่น” หมายความว่า

(๑) ผู้ช่วยประธานสภาท้องถิ่น ได้แก่ เลขาธิการประธานสภาเมืองพัทยา
ผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา และให้หมายความรวมถึงตำแหน่งอื่นซึ่งกฎหมายจัดตั้ง
กำหนดให้มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยประธานสภาท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) ผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น ได้แก่ รองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการ
นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกเทศมนตรี
เลขานุการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี รองนายกเมืองพัทยา เลขานุการนายกเมือง
พัทยา ผู้ช่วยเลขานุการนายกเมืองพัทยา ประธานที่ปรึกษานายกเมืองพัทยา ที่ปรึกษานายกเมือง
พัทยา รองนายกองค์การบริหารส่วนตำบล เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล และให้
หมายความรวมถึงตำแหน่งอื่นซึ่งกฎหมายจัดตั้งกำหนดให้มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น
สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๑

เครื่องแบบสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นอื่น

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๓^๖ เครื่องแบบสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น
อื่น ให้มี ๒ ชนิด คือ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑) เครื่องแบบปฏิบัติราชการ มี ๒ ประเภท กฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ก) เครื่องแบบสีทากีคอพับ

สำนักงาน (ข) เครื่องแบบสีทากีคอแบะ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) เครื่องแบบพิธีการ มี ๕ ประเภท

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ก) เครื่องแบบปกติขาว สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ข) เครื่องแบบปกติทากีคอตั้ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ค) เครื่องแบบครึ่งยศ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ง) เครื่องแบบเต็มยศ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (จ) เครื่องแบบสโมสร สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๔ เครื่องแบบปฏิบัติราชการ ประกอบด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑) หมวก สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๒ นิยามคำว่า “เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น” (๔) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕

(พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อหมวด ๑ เครื่องแบบสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น
อื่น แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๓ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๘) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ชายให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ หมวกทรงหม้อตาลสีทึบ กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ สายรัดคางหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ่าพื้นหมวกสีทึบ ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ในบัวกระหนกทำด้วยโลหะสีทอง สูง ๖.๕ เซนติเมตร

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีทึบ หน้าที่หมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักด้นสีทอง สูง ๔.๕ เซนติเมตร

หญิงให้ใช้หมวกได้ ๓ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบหมวกของชายแบบที่ ๑ แต่เป็นทรงอ่อน
แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสีทึบ สายรัดคางสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ่าพื้นหมวกสีทึบ หน้าที่หมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักด้นสีทอง สูง ๔.๕ เซนติเมตร บนหมอนสีทึบ

แบบที่ ๓ หมวกหม้อสีทึบ ก้านหน้ามีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก ๒ ดุม ติดซ้อนกัน มีตราครุฑพ่าห์ภายในบัวกระหนก สูง ๔.๕ เซนติเมตร ติดที่ด้านซ้ายเหนือขอบหมวก ห่างจากมุมพับด้านหน้าหมวกประมาณ ๔ เซนติเมตร

การสวมหมวกให้สวมในโอกาสอันควร

(๒) เสื้อ

ชายให้ใช้เสื้อได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ เสื้อคอพับ สีประเภทสีทึบ แขนยาวรัดข้อมือ มีดุมที่ข้อมือข้างละ ๑ ดุม หรือแขนสั้น มีกระเป๋ายีบติดที่หน้าอกเสื้อ ข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าสีเดียวกับแถบอยู่ตรงกลาง ตามทางดิ่งกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีใบปกกระเป๋ารูปมนชายกลางแหลม หรือเป็นกระเป๋าสีชนิดไม่มีแถบกลางกระเป๋และใบปกกระเป๋เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า มุมกระเป๋และมุมปกกระเป๋เป็นรูปตัดพองาม ที่ปากกระเป๋ทั้งสองข้างติดดุมข้างละ ๑ ดุม สำหรับขัดใบปกกระเป๋ ตัวเสื้อผ่าอกตลอด มีสabay กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ติดดุมตามแนวอกเสื้อ ๕ ดุม ระยะห่างกันพอสมควร และติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทหรณูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านเหลกว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอ กว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื้อเชิ้ตสีประเภทสีทึบ แขนยาวผูกผ้าผูกคอสีดำ เจอนกกลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้ดุมเม็ดที่สอง

แบบที่ ๒ เสื้อคอแบะปล้อยเอว แบบคอตั้ง สีประเภทสีทึบ แขนสั้น ตัวเสื้อผ่าอกตลอด มีดุมที่อกเสื้อ ๔ ดุม มีกระเป๋ายีบติดภายนอกเป็นกระเป๋าบนและล่างอย่างละสองกระเป๋ายีบ กระเป๋ายีบมีใบปกมนชายกลางแหลม มีแถบกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ตรงกึ่งกลางกระเป๋ายีบทางดิ่ง กระเป๋าล่างเป็นกระเป๋ายีบมีใบปกรูปตัด ที่ฝากระเป๋ทั้งสองกระเป๋ายีบติดดุมข้างละ ๑ ดุม สำหรับขัดกับใบปกกระเป๋ ที่เอวด้านหลังคาดด้วยผ้าสีเดียวกับเสื้อขนาดกว้าง ๕ เซนติเมตร ชายเสื้อที่ตะเข็บกลางหลังเปิดไว้ถึงผ้าคาดเอว ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง

ให้ใช้เสื้อแบบที่ ๒ แทนเสื้อแบบที่ ๑ ในโอกาสอันควร

ดุมที่ใช้กับเสื้อทั้งสองแบบมีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัสดุเดียวกับสีเสื้อ ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป่าบนซ้าย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้ออกเสื้อได้ ๕ แบบ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเสื้อของชายแบบที่ ๑

แบบที่ ๒ เสื้อคอพับ สีประเภทสีทึบ สีอ่อนกว่ากระโปรงหรือสีเดียวกับ

กระโปรง ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ มีสาบกว้างประมาณ ๒.๕ เซนติเมตร แขนยาวรัดข้อมือ ขอบปลายแขน กว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร หรือแขนสั้นเหนือข้อศอกเล็กน้อย ตลบชายกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร เดินคิ้วด้านหน้าเสื้อต่อจากเส้นบ่ามีตะเข็บผ่านกลางอกยาวตลอดตัวทั้งสองด้าน มีดุม ๕ ดุม ด้านหลังจากเส้นต่อบ่าหลังมีตะเข็บผ่านตามตัวเสื้อทั้งสองด้านเช่นเดียวกับด้านหน้า ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทรรฐูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอ กว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ การสวมสอดชายเสื้อไว้ในขอบกระโปรง

แบบที่ ๓ เสื้อคอพับปล่อยเอว สีประเภทสีทึบ สีเดียวกับกระโปรงหรือกางเกง

ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ ไม่มีสาบ ด้านหน้ามีคิ้วตามสาบ มีดุม ๕ ดุม แขนยาวหรือแขนสั้นตลบชายกว้าง ประมาณ ๕ เซนติเมตร มีคิ้วด้านหลังเช่นเดียวกับแบบที่ ๒ และมีเส้นแนวตะเข็บเช่นเดียวกับแบบที่ ๒ ทั้งหน้าหลัง ความยาวของเสื้อให้คลุมสะโพกพองาม ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อ ด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทรรฐูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอ กว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ

แบบที่ ๔ เสื้อคอแบะปล่อยเอว สีประเภทสีทึบ สีเดียวกับกระโปรง หรือ

กางเกง ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ ไม่มีสาบ แขนยาวจรดข้อมือหรือแขนสั้นเหนือข้อศอกเล็กน้อย ตลบชายกว้าง ประมาณ ๕ เซนติเมตร ด้านหน้ามีคิ้วตามสาบ มีดุม ๓ ดุม ต่อด้านหน้าและด้านหลังยาวตามตัวติด เครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปก คอแบะทั้งสองข้างและมีกระเป๋าล่างข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋ายาวเฉียงเล็กน้อยไม่มีใบปกกระเป๋า

ดุมที่ใช้กับเสื้อแบบที่ ๒ แบบที่ ๓ และแบบที่ ๔ เป็นดุมสีเดียวกับสีเสื้อ

การสวมเสื้อแบบที่ ๓ และแบบที่ ๔ ให้ปล่อยชายเสื้อทับกระโปรงหรือกางเกง และคาดเข็มขัดตาม (๕) แบบที่ ๒ ทับเอวเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื้อแบบที่ ๑ หรือแบบที่ ๒ โดยใช้เสื้อเข้ตสีประเภทสีทึบ สีทึบ ผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้ดุมเม็ดที่สอง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบ เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่อกเสื้อเหนือกระเป่าบนซ้าย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๓) อินทรรฐู ให้ใช้อินทรรฐูอ่อน มีเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรรฐู ดังต่อไปนี้

สำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่น และผู้ช่วยประธานสภาท้องถิ่น มีแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร ติดทางด้านอินทรรฐู ๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๑ แถบ แถบ บนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร ติดทับอยู่บนปลอกพื้นสีทึบยาว ๕ เซนติเมตร เฉพาะสมาชิกสภาท้องถิ่นมีเครื่องหมายทำด้วยโลหะสีทอง ขนาดสูง ๓ เซนติเมตร กว้าง ๒ เซนติเมตร เป็นรูปรัฐธรรมนูญประดิษฐานบนพานสองชั้นภายในบัวกระหนกติดทับบนอินทรรฐู

๗ ข้อ ๔ (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๘) ออกตามความใน พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

สำหรับผู้บริหารท้องถิ่น และผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น มีแถบกว้าง ๒ เซนติเมตร
 ติดทางด้านอินทรี ๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๒ แถบ แถบบนขมวดเป็น
 วงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร ติดทับอยู่บนปกพื้นสีกากียาว ๕ เซนติเมตร
 เฉพาะผู้บริหารท้องถิ่น มีเครื่องหมายทำด้วยโลหะสีทอง ขนาดสูง ๓ เซนติเมตร กว้าง ๒ เซนติเมตร
 เป็นรูปรัฐธรรมนูญประดิษฐานบนพานสองชั้นภายในบัวกระหนกติดทับบนอินทรี
 แถบดังกล่าวให้ใช้สีเหลืองหรือสีทอง การติดแถบให้ติดตามขวางที่ต้นอินทรี
 ทับอยู่บนปกพื้นสีกากี แถบแรกห่างจากต้นอินทรี ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน
 ๕ มิลลิเมตร

การใช้เครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรีอนุญาตให้ใช้กับเสื้อแบบที่ ๑ สำหรับชายแบบ
 ที่ ๒ และแบบที่ ๓ สำหรับหญิง

(๔) กางเกง กระโปรง

ชายให้ใช้กางเกงแบบราชการสีประเภทสีกากีขายาว ไม่พับปลายขา
 หญิงให้ใช้กางเกงหรือกระโปรงสีประเภทสีกากีได้ ๕ แบบ
 แบบที่ ๑ กางเกง อนุโลมตามแบบกางเกงของชาย
 แบบที่ ๒ กางเกงขายาว ขาดตรง ไม่มีลวดลาย ขอบกางเกงกว้างประมาณ ๑ นิ้ว
 มีหรือไม่มีกระเป๋าก้นได้ มีซิปลัดหน้าหรือด้านข้าง ไม่พับปลายขา
 แบบที่ ๓ กระโปรงยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อย
 แบบที่ ๔ กระโปรงมีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ ยาวครึ่งเข้า
 ปลายบานเล็กน้อย

แบบที่ ๕ กระโปรงกางเกง แบบกางเกงขายาวครึ่งเข้า มีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ
 ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ มีซิปลัดหน้าและด้านหลัง

(๕) เข็มขัด

ชายให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีกากี กว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วย
 โลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน ปลายมน กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร มีรูป
 ครุฑคุดนูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู ปลายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทอง กว้าง ๑
 เซนติเมตร

หญิงให้ใช้เข็มขัดได้ ๒ แบบ
 แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเข็มขัดของชาย
 แบบที่ ๒ เข็มขัดผ้าสีประเภทสีกากีสีเดียวกับสีเสื้อ กว้าง ๒.๕ เซนติเมตร หัว
 สี่เหลี่ยมหุ้มผ้า

การใช้เข็มขัดแบบที่ ๑ ให้คาดทับขอบกระโปรง และแบบที่ ๒ ให้คาดทับเสื้อ

(๖) รองเท้า ถุงเท้า

ชายให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหรือหุ้มข้อหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำหรือสีน้ำตาล ไม่มี
 ลวดลาย ถุงเท้าสีเดียวกับรองเท้า
 หญิงให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหรือรัดส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำหรือสีน้ำตาล
 แบบปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร

(๗) เครื่องหมายแสดงสังกัด

ให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัดทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ไม่มีขอบ สูง ๒ เซนติเมตร

เป็นรูปราชสีห์ติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๘) ป้ายชื่อและตำแหน่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้มีป้ายชื่อพื้นสีดำ ขนาดกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร ยาว ๗.๕ เซนติเมตร ตัวอักษร สีขาว แสดงชื่อตัว ชื่อสกุล และชื่อตำแหน่งในการบริหารงานหรือชื่อตำแหน่งในสายงานตามที่องค์กร กลางบริหารงานบุคคลกำหนด ระดับที่อกเสื้อเหนือกระเป่าบนขวา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๙) เครื่องหมายแสดงประเภท

ให้มีเครื่องหมายแสดงประเภทสำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่นและ เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นอื่น ดังนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด นายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด รองนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองค้การบริหารส่วนจังหวัด และที่ปรึกษานายก องค้การบริหารส่วนจังหวัด ทำด้วยโลหะโปร้งสีทอง มีขอบขนาดสูง ๕ เซนติเมตร กว้าง ๓ เซนติเมตร เป็นรูปอักษร “อบจ” ภายในบัวกระหนก ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อและตำแหน่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำหรับสมาชิกสภาเทศบาล นายกเทศมนตรี รองนายกเทศมนตรี เลขานุการ นายกเทศมนตรี และที่ปรึกษานายกเทศมนตรี ทำด้วยโลหะโปร้งสีทอง มีขอบขนาดสูง ๓ เซนติเมตร กว้าง ๓ เซนติเมตร เป็นรูปอักษร “ท” ภายในบัวกระหนก ติดที่อกเสื้อด้านขวา เหนือป้ายชื่อและ ตำแหน่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำหรับสมาชิกสภาเมืองพัทยา เลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขานุการประธานสภาเมืองพัทยา นายกเมืองพัทยา รองนายกเมืองพัทยา เลขานุการนายก เมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขานุการนายกเมืองพัทยา ประธานที่ปรึกษานายกเมืองพัทยา และที่ปรึกษานายก เมืองพัทยา ทำด้วยโลหะโปร้งสีทอง มีขอบขนาดสูง ๓ เซนติเมตร กว้าง ๓ เซนติเมตร เป็นรูปอักษร “พ” ภายในบัวกระหนก ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อและตำแหน่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล นายกองค้การบริหารส่วนตำบล รองนายกองค้การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองค้การบริหารส่วนตำบล ทำด้วยโลหะโปร้ง สีทอง มีขอบขนาดสูง ๓ เซนติเมตร กว้าง ๓ เซนติเมตร เป็นรูปอักษร “อบต” ภายในบัวกระหนก ติดที่อกเสื้อด้านขวาเหนือป้ายชื่อและตำแหน่ง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๕ เครื่องแบบพิธีการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) เครื่องแบบปกติขาว ประกอบด้วย

(ก) หมวก

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ชายให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีขาว กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียม หนึ่งสีดำสายรัดคางสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวก ข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีขาว ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปักคั้นสีทอง สูง ๕ เซนติเมตร บน หมอนสักหลาดสีขาว

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หญิงให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบหมวกของชาย แต่เป็นทรงอ่อน

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสีขาว สายรัดคางสีทองมีดุมโลหะสีทอง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๔ ข้อ ๔ (๙) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๘) ออกตามความใน พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีขาวที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ปัก
ดินสีทอง สูง ๕.๕ เซนติเมตร บนหมอนี่สักหลาดสีขาว

การสวมหมวก ให้สวมในโอกาสอันควร
(ข) เสื้อ

ชายให้ใช้เสื้อแบบราชการสีขาว ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อ
ด้านหน้าทั้งสองข้าง ติดเครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวา ใช้ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์
ขนาดใหญ่ ๕ ดุม ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านซ้าย

หญิงให้ใช้เสื้อนอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลมหรือคอปกน แขนยาวถึง
ข้อมือมีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ติด
เครื่องหมายแสดงประเภทที่อกเสื้อด้านขวา ที่แนวซาบอกมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาด
เส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ๓ ดุม สำหรับแบบเสื้อคอแหลม และดุม ๕ ดุม สำหรับแบบเสื้อคอ
ปกน มีกระเป๋ากลางข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะเฉียงเล็กน้อยไม่มีใบปกกระเป๋า และให้ใช้เสื้อ
คอพับแขนยาวสีขาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้
ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อด้านซ้าย

(ค) อินทธนู สำหรับสมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น และเจ้าหน้าที่ส่วน
ท้องถิ่นอื่น ดังต่อไปนี้

สำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้มีอินทธนูแข็ง กว้าง ๔
เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสักหลาดสีขาว ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ
ด้านคอปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก ปักดินสีทองลายกระหนกเต็มแผ่นอินทธนู

สำหรับสมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกสภาเมืองพัทยา เลขาธิการ
ประธานสภาเมืองพัทยา ผู้ช่วยเลขาธิการประธานสภาเมืองพัทยา และสมาชิกสภาองค์การบริหาร
ส่วนตำบล ให้มีอินทธนูแข็ง กว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่า พื้นสักหลาดสีขาว มีแถบสี
น้ำเงิน กว้าง ๑ เซนติเมตร ติดตรงกลาง ตามสนวนยาว ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ
ด้านคอปลายมนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก ปักดินสีทองลายกระหนกเต็มแผ่นอินทธนู
สำหรับผู้บริหารท้องถิ่นและผู้ช่วยผู้บริหารท้องถิ่น พื้นสีดำ ปักดินสีทอง
ลายกระหนกเต็มแผ่นอินทธนู

(ง) เครื่องหมายแสดงประเภท

ให้ใช้เครื่องหมายแสดงประเภทเช่นเดียวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการ ดังนี้
นายกเทศมนตรีเทศบาลนคร ให้มีสายสร้อยสีทองลงยาเป็นลายดอกกรักร้อย
กลางสายสร้อยมีอักษร “น” ลงยาสีขาว ห้อยดวงตราเครื่องหมายประจำเทศบาลคล้องคอ
นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองให้มีสายสร้อยสีทองลงยาเป็นลายดอกกรักร้อยกลางสายสร้อยมีอักษร
“ม” ลงยาสีน้ำเงิน ห้อยดวงตราเครื่องหมายประจำเทศบาลคล้องคอ และนายกเทศมนตรีเทศบาล
ตำบล ให้มีสายสร้อยสีทองลงยาเป็นลายดอกกรักร้อยกลางสายสร้อยมีอักษร “ต” ลงยาสีแดง ห้อยดวง

๕ ข้อ ๕ (๑) (ค) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๘) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙
๕ ข้อ ๕ (๑) (ง) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๔๗) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

ตราเครื่องหมายประจำเทศบาลล้องค้อ เครื่องหมายนี้ให้ประดับได้ในโอกาสอันควร

นายกเมืองพัทยา ให้มีสายสร้อยสีทองลงยาเป็นลายดอกกรักร้อยกลาง
สายสร้อยมีอักษร "พ" ลงยาสีขาว ห้อยดวงตราเครื่องหมายประจำเมืองพัทยาล้องค้อ เครื่องหมาย
นี้ให้ประดับได้ในโอกาสอันควร

(จ) กางเกง กระโปรง

ชายให้ใช้กางเกงแบบราชการสีขาวขาวยาว ไม่พับปลายขา
หญิงให้ใช้กระโปรงสีขาว ตีเกล็ดด้านหน้า ๒ เกล็ด และด้านหลัง ๒ เกล็ด
ยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อย ใช้กับแบบเสื้อคอแหลม หรือกระโปรงสีขาวยาวปิดเข้า ปลายบาน
เล็กน้อย ใช้กับแบบเสื้อคอปาน

(ฉ) รองเท้า ถุงเท้า

ชายให้ใช้รองเท้ายึดส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำชนิดผูกถุงเท้าสีดำ
หญิงให้ใช้รองเท้ายึดส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้าไม่มี
ลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

(๒) เครื่องแบบปกตีกากีคอตตั้ง ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบ
ปกตีกาว เว้นแต่สีของหมวก ฝาพนหมวก หมอนสักหลาดสำหรับปกครุฑพ่าห์ เสื้อและกางเกงหรือ
กระโปรงเป็นประเภทสีกาก็

(๓) เครื่องแบบครึ่งยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกตีกาว

เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรงให้ใช้ผ้าสักหลาดหรือเสิร์จสีดำ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

(๔) เครื่องแบบเต็มยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศสวม

(๕) เครื่องแบบสโมสร

สำหรับชาย มี ๓ แบบคือ

(ก) เครื่องแบบสโมสร ก. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบเต็มยศ

(ข) เครื่องแบบสโมสร ข. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบ

สโมสร ก. เว้นแต่
เสื้อ ให้ใช้เสื้อสโมสรสีขาวทำด้วยผ้าสักหลาดหรือเสิร์จ เปิดอกปาดเอว มี
ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้อมือข้างละ ๓ ดุม ที่ระหว่างอกกับเอวข้างละ ๓ ดุม และ
ที่บรรจบเส้อมีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ข้างละ ๑ ดุม ดุมคู่นี้มีสายสร้อยสีทองร้อยติดกัน
ประกอบด้วย เสื้อกั๊กสีขาวดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ๓ ดุม และเสื้อเชิ้ตสีขาวอกแข็ง ข้อมือแข็ง คอ
เจ็ดชั้นเดียวแบบปักมีเสื้อผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนหุกระต่าย

เครื่องหมายแสดงสังกัด ให้ติดที่คอแปะของเสื้อตอนบนทั้งสองข้างเหนือ
แนวเครื่องราชอิสริยาภรณ์

ในฤดูร้อน ให้ใช้กางเกงสีขาวแทนกางเกงสีดำได้

(ค) เครื่องแบบสโมสร ค. ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบ

สโมสร ข. เว้นแต่เสื้อเชิ้ตอกแข็งให้ใช้เสื้อเชิ้ตอกอ่อนสีขาว และเสื้อกั๊กให้ใช้แพรแถบสีเดียวกับกางเกง
รัดเอวแทน แพรแถบนี้ส่วนกลางด้านหน้ากว้าง ๑๒ เซนติเมตร ปลายทั้งสองข้างเรียวกว้าง ๑๑
เซนติเมตร ที่ปลายมีขอเกี่ยวติดกันในขณะคาดทางด้านหลัง

สำหรับหญิง ให้แต่งตามสมัยนิยม

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๒
เครื่องแบบพนักงานส่วนท้องถิ่น^{๑๑}

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๖^{๑๒} เครื่องแบบปฏิบัติราชการของพนักงานส่วนท้องถิ่นมีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปฏิบัติราชการของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่อินทรีนุให้ใช้อินทรีนุอันมีลาย ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ ตำแหน่งประเภทอำนวยการท้องถิ่น ระดับสูง และตำแหน่งประเภทบริหารท้องถิ่น ระดับสูง มีแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร ติดทางต้นอินทรีนุ ๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๑ แถบ แถบแรกห่างจากต้นอินทรีนุ ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร แถบบนขมวดเป็นวงกลม ขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร และบนกึ่งกลางแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร ให้ติดตราครุฑพ่าห์ทำด้วยโลหะสีทองสูง ๒.๕ เซนติเมตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับอาวุโส ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการและระดับชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งประเภทอำนวยการท้องถิ่น ระดับต้นและระดับกลาง ตำแหน่งประเภทบริหารท้องถิ่น ระดับต้นและระดับกลาง มีแถบกว้าง ๓ เซนติเมตร ติดทางต้นอินทรีนุ ๑ แถบ และแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ติดเรียงต่อไปอีก ๑ แถบ แถบแรกห่างจากต้นอินทรีนุ ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร แถบบนขมวดเป็นวงกลม ขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน และตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๓ แถบ แถบแรกห่างจากต้นอินทรีนุ ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร แถบบนขมวดเป็นวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๒ แถบ แถบแรกห่างจากต้นอินทรีนุ ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร แถบบนขมวดเป็นวงกลม ขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

พนักงานส่วนท้องถิ่น ประเภทพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาสายงานบริหารสถานศึกษา สายงานนิเทศการศึกษา และสายงานการสอน ให้ใช้อินทรีนุและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรีนุตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การกำหนดให้ใช้เครื่องหมายตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยอนุโลม
ทั้งนี้ อินทรีนุและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรีนุให้เป็นไปตามภาพเครื่องหมายอินทรีนุท้ายกฎกระทรวงนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๑๑} ข้อ หมวด ๒ เครื่องแบบพนักงานส่วนท้องถิ่น แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๑๒} ข้อ ๖ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

ข้อ ๗^{๓๓} เครื่องแบบพิธีการของพนักงานส่วนท้องถิ่นมีลักษณะและส่วนประกอบ เช่นเดียวกับเครื่องแบบพิธีการของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่อินทรีอนุญาตให้ใช้อินทรีซึ่งกว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของบ่าพื้นสีกกลางสีดำ ติดทับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอด้านคอปลายมนติดคุดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก อินทรีนี้มีลายดังนี้

พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับเชี่ยวชาญ ตำแหน่งประเภทอำนวยการท้องถิ่น ระดับสูง และตำแหน่งประเภทบริหารท้องถิ่น ระดับสูง มีแถบสีทองกว้าง ๕ มิลลิเมตร เป็นขอบและปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ยาวตลอดส่วนกลางของอินทรี และให้มีแถบสีทองกว้าง ๕ มิลลิเมตร ปิดที่ฐานด้านล่างของอินทรี

พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับอาวุโส ตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับชำนาญการและระดับชำนาญการพิเศษ ตำแหน่งประเภทอำนวยการท้องถิ่น ระดับต้นและระดับกลาง และตำแหน่งประเภทบริหารท้องถิ่น ระดับต้นและระดับกลาง มีแถบสีทองกว้าง ๕ มิลลิเมตร เป็นขอบและปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์ยาวตลอดส่วนกลางของอินทรี

พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับชำนาญงาน และตำแหน่งประเภทวิชาการ ระดับปฏิบัติการ มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบ และปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์มีดอก ๓ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทรีไม่เกิน ๓ ใน ๔ ส่วนของอินทรี

พนักงานส่วนท้องถิ่น ตำแหน่งประเภททั่วไป ระดับปฏิบัติงาน มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบ และปักด้นสีทองลายช่อชัยพฤกษ์มีดอก ๒ ดอก เรียงตามส่วนยาวของอินทรีไม่เกินครึ่งหนึ่งของอินทรี

พนักงานส่วนท้องถิ่น ประเภทพนักงานครูและบุคลากรทางการศึกษาสายงานบริหารสถานศึกษา สายงานนิเทศการศึกษา และสายงานการสอน ให้ใช้อินทรีและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรีตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่อง การกำหนดให้ใช้เครื่องหมายตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยอนุโลม

ทั้งนี้ อินทรีและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรีให้เป็นไปตามภาพเครื่องหมายอินทรีท้ายกฎกระทรวงนี้

หมวด ๓

เครื่องแบบลูกจ้างประจำ^{๓๔}

ข้อ ๘^{๓๔} เครื่องแบบปฏิบัติงานของลูกจ้างประจำมีลักษณะและส่วนประกอบ เช่นเดียวกับเครื่องแบบสีกากีคอพับของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่อินทรีให้อินทรีอ่อนสีเหลืองหรือสีทอง อินทรีนี้มีลาย ดังต่อไปนี้

^{๓๓} ข้อ ๗ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

^{๓๔} ข้อ หมวด ๓ เครื่องแบบลูกจ้างประจำ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

^{๓๕} ข้อ ๘ แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

ลูกจ้างประจำที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ ๑๖,๑๕๐ บาท ขึ้นไป มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๓ แถบ แถบแรกห่างจากต้นอินทรี ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร และมีวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร อยู่เหนือแถบบน

ลูกจ้างประจำที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ ๗,๑๔๐ บาท แต่ไม่ถึง ๑๖,๑๕๐ บาท มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๒ แถบ แถบแรกห่างจากต้นอินทรี ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร และมีวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร อยู่เหนือแถบบน

ลูกจ้างประจำที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ ๔,๘๗๐ บาท แต่ไม่ถึง ๗,๑๔๐ บาท มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๑ แถบ ห่างจากต้นอินทรี ๕ มิลลิเมตร และมีวงกลมขนาดวัดเส้นผ่าศูนย์กลางวงใน ๑ เซนติเมตร อยู่เหนือแถบบน

ทั้งนี้ อินทรีและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรีให้เป็นไปตามภาพเครื่องหมายอินทรีท้ายกฎกระทรวงนี้

ข้อ ๘/๑^{๑๖} เครื่องแบบพิธีการของลูกจ้างประจำมี ๓ ประเภท คือ

(๑) เครื่องแบบปกติขาว มีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาวของสมาชิกสภาท้องถิ่นและผู้บริหารท้องถิ่น เว้นแต่อินทรีให้ใช้อินทรีแฉ่งกว้าง ๔ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของป่า พื้นสีกหลาดสีดำ มีแถบสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร เป็นขอบและปักดิสสีทองลายดอกประจำยามและใบเทศ ติดทับเสื้อเหนือป่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอปลายมน ติดคุมโลหะสีทองตราครุฑฟ้าขนาดเล็ก อินทรีมีลาย ดังต่อไปนี้

ลูกจ้างประจำที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ ๑๖,๑๕๐ บาท ขึ้นไป มีลายดอกประจำยามและใบเทศ ๓ ซอก

ลูกจ้างประจำที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ ๗,๑๔๐ บาท แต่ไม่ถึง ๑๖,๑๕๐ บาท มีลายดอกประจำยามและใบเทศ ๒ ซอก

ลูกจ้างประจำที่ได้รับค่าจ้างตั้งแต่ ๔,๘๗๐ บาท แต่ไม่ถึง ๗,๑๔๐ บาท มีลายดอกประจำยามและใบเทศ ๑ ซอก

(๒) เครื่องแบบครึ่งยศ มีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาวของลูกจ้างประจำ เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรงให้ใช้ผ้าสีดำ ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

(๓) เครื่องแบบเต็มยศ มีลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศของลูกจ้างประจำ สวมสายสะพาย

ทั้งนี้ อินทรีและเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทรีให้เป็นไปตามภาพเครื่องหมายอินทรีท้ายกฎกระทรวงนี้

หมวด ๔

เครื่องแบบกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์ประจำตำบล

ข้อ ๙ เครื่องแบบกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์

^{๑๖} ข้อ ๘/๑ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ

เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

ประจำตำบล ให้มี ๒ ชนิด คือ

(๑) เครื่องแบบปฏิบัติราชการ มี ๑ ประเภท คือ เครื่องแบบสีกากีคอปับ

(๒) เครื่องแบบพิธีการ มี ๓ ประเภท

(ก) เครื่องแบบปกติขาว

(ข) เครื่องแบบครึ่งยศ

(ค) เครื่องแบบเต็มยศ

ข้อ ๑๐ เครื่องแบบปฏิบัติราชการ ประกอบด้วย

(๑) หมวก

ชายให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ หมวกทรงหม้อตาลสีกากี กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ สายรัดคางหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำกว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีกากี ที่หน้าหมวกติดตราราชสีห์ภายในซุ้มลายกระหนกคูนูนพื้นแระเป็นเส้น ตอนล่างมีแถบโค้งรับ บรรจุด้วยตัวอักษรมีข้อความว่า "บำบัดทุกข์ บำรุงสุข" ทำด้วยโลหะสีทอง สูง ๗ เซนติเมตร

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีกากี หน้าหมวกติดตราเช่นเดียวกับแบบที่ ๑ แต่สูง ๔.๕ เซนติเมตร

หญิงให้ใช้หมวกได้ ๓ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบหมวกของชายแบบที่ ๑ แต่เป็นทรงอ่อน

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสีกากี สายรัดคางหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำกว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีกากี หน้าหมวกติดตราเช่นเดียวกับหมวกของชายแบบที่ ๑

แบบที่ ๓ หมวกหนีบสีกากี ด้านหน้ามีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก ๒ ดุมติดซ้อนกัน มีตราเช่นเดียวกับหมวกของชายแบบที่ ๒ ติดที่ด้านซ้ายเหนือขอบหมวกห่างจากมุมพับด้านหน้าหมวกประมาณ ๔ เซนติเมตร

การสวมหมวก ให้สวมในโอกาสอันควร

(๒) เสื้อ

ชายให้ใช้เสื้อคอปับ สีประเภทสีกากีแขนยาวรัดข้อมือ มีดุมที่ข้อมือข้างละ ๑ ดุม หรือแขนสั้น มีกระเปาะเย็บติดที่หน้าอกเสื้อข้างละ ๑ กระเปาะ เป็นกระเปาะเสื้อมีแถบอยู่ตรงกลางตามทางดิ่งกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีใบปกกระเปาะรูปมนชายกลางแหลม ที่ปากกระเปาะทั้งสองข้างติดดุมข้างละ ๑ ดุม สำหรับขัดใบปกกระเปาะ ตัวเสื้อผ่าอกตลอด มีส่าวกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ติดดุมตามแนวอกเสื้อ ๕ ดุม ระยะห่างกันพอสมควร และติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทรีรูปเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบาเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔.๕ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ

ดุมที่ใช้กับเสื้อมีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัสดุเดียวกับสีเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื้อเข้ตสีประเภทสีกากีแขนยาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อน

กะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้ดุมเม็ดที่สอง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านซ้าย

หญิงให้ใช้เสื้อได้ ๓ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเสื้อของชาย

แบบที่ ๒ เสื้อคอพับ สีประเภทสีทึบก็อ่อนกว่ากระโปรงหรือสีเดียวกับกระโปรง
ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ มีสาคบกว้างประมาณ ๒.๕ เซนติเมตร แขนยาววัดข้อมือ ขอบปลายแขนกว้าง
ประมาณ ๕ เซนติเมตร หรือแขนสั้นเหนือข้อศอกเล็กน้อย ตลบชายกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร เดิน
คิ้วด้านหน้าเสื้อต่อจากเส้นป่า มีตะเข็บผ่านกลางอกยาวตลอดตัวทั้งสองด้าน มีคุม ๕ คุม ด้าน
หลังจากเส้นต่อป่าหลังมีตะเข็บผ่านตามตัวเสื้อทั้งสองด้านเช่นเดียวกับด้านหน้า ติดเครื่องหมายแสดง
สังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของ
ป่าเย็บติดกับเสื้อเหนือป่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมัน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอ
กว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดคุมติดกับตัวเสื้อ

แบบที่ ๓ เสื้อคอพับปล่อยเอว สีประเภทสีทึบก็สีเดียวกับกระโปรงหรือกางเกง
ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ ไม่มีสาคบ ด้านหน้ามีคิ้วตามสาคบ มีคุม ๔ คุม แขนยาวหรือแขนสั้น ตลบชายกว้าง
ประมาณ ๕ เซนติเมตร มีคิ้วหน้าหลังเช่นเดียวกับแบบที่ ๒ และมีเส้นแนวตะเข็บเช่นเดียวกับแบบที่
๒ ทั้งหน้าหลัง ความยาวของเสื้อให้คลุมสะโพกพองาม ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อ
ด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของป่าเย็บติดกับเสื้อ
เหนือป่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมัน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓ เซนติเมตร
ตอนปลายขัดคุมติดกับตัวเสื้อ

การสวมเสื้อแบบที่ ๒ ให้สอดชายเสื้อไว้ในขอบกระโปรง และคาดเข็มขัดทับ
ขอบกระโปรง และการสวมเสื้อแบบที่ ๓ ให้ปล่อยชายเสื้อทับกระโปรงหรือกางเกง และคาดเข็มขัด
ตาม (๕) แบบที่ ๒ ทับเอวเสื้อ

คุมที่ใช้กับเสื้อแบบที่ ๒ และแบบที่ ๓ เป็นคุมสีเดียวกับสีเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื้อแบบที่ ๑ หรือแบบที่ ๒ โดยใช้เสื้อเข้ดสีประเภทสี
ทึบก็ แขนยาว ผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อได้คุมเม็ดที่สอง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบ
เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านซ้าย

(๓) อินทราวุธ ให้ใช้อินทราวุธอ่อน มีเครื่องหมายบนอินทราวุธ ดังต่อไปนี้

ก้านัน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๕ แถบ

ผู้ใหญ่บ้าน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๔ แถบ

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๓ แถบ

สารวัตรกำนัน แพทย์ประจำตำบล มีแถบตามจำนวน ขนาด และลักษณะ
เช่นเดียวกับผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

สำหรับกำนัน แถบดังกล่าวให้ใช้สีเหลือง การติดแถบให้ติดตามขวาง ที่ต้น
อินทราวุธที่บออยู่บนปลอกพื้นสีดำ แถบแรกห่างจากต้นอินทราวุธ ๕ มิลลิเมตร แถบต่อไปจนถึงแถบที่สี่
เว้นระยะห่างกัน ๑ มิลลิเมตร และแถบสุดท้ายเว้นระยะห่างจากแถบที่สี่ ๕ มิลลิเมตร ให้เหลือปลอก

ข้อ ๑๐ (๓) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๔๖) ออกตามความใน
พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

พื้นสีดำขนาดกว้าง ๕ มิลลิเมตร อยู่ตอนบนของแถบสุดท้าย และเหนือปลอกพื้นสีดำ ๕ มิลลิเมตร ติดเครื่องหมายโลหะสีทองเป็นรูปราชสีห์อยู่ภายในวงรีคูนูนมีลายประกอบ ขนาดสูง ๒ เซนติเมตร กว้าง ๒.๕ เซนติเมตร พื้นลงยาสีแดง

สำหรับผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์ประจำตำบล

แถบดังกล่าวให้ใช้สีเหลือง การติดแถบให้ติดตามขวาง ที่ต้นอินทรีธนูปักอยู่บนปลอกพื้นสีดำ แถบแรกห่างจากต้นอินทรีธนูปัก ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร ให้เหลือปลอกพื้นสีดำ ขนาดกว้าง ๕ มิลลิเมตร อยู่ตอนบนของแถบสุดท้าย และเหนือปลอกพื้นสีดำ ๕ มิลลิเมตร ติดเครื่องหมายโลหะสีทองเป็นรูปราชสีห์อยู่ภายในวงรีคูนูนมีลายประกอบ ขนาดสูง ๒ เซนติเมตร

กว้าง ๒.๕ เซนติเมตร พื้นลงยา โดยมีสีแสดงความหมายของตำแหน่ง ดังนี้

ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สีคราม

สารวัตรกำนัน สีแดง

แพทย์ประจำตำบล สีเขียว

(๕) กางเกง กระโปรง

ชายให้ใช้กางเกงแบบราชการ สีประเภทสีกากีชายาว ไม่พับปลายขา

หญิงให้ใช้กางเกงหรือกระโปรง สีประเภทสีกากี ได้ ๕ แบบ

แบบที่ ๑ กางเกง อนุโลมตามแบบกางเกงของชาย

แบบที่ ๒ กางเกงชายยาว ขาตรง ไม่มีลวดลาย ขอบกางเกงกว้างประมาณ ๑ นิ้ว

มีหรือไม่มีกระเป๋าก็ได้ มีซิปก้นหน้าหรือด้านข้าง ไม่พับปลายขา

แบบที่ ๓ กระโปรงยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อย

แบบที่ ๔ กระโปรงมีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ ยาวครึ่งเข้า

ปลายบานเล็กน้อย

แบบที่ ๕ กระโปรงกึ่งกาง แบบกางเกงยาวครึ่งเข้า มีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ

ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ มีจีบกระทบด้านหน้าและด้านหลัง

(๕) เข็มขัด

ชายให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีกากีกว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน ปลายมน กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร มีรูปราชสีห์คูนูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู ปลายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร

หญิงให้ใช้เข็มขัดได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเข็มขัดของชาย

แบบที่ ๒ เช่นเดียวกับเข็มขัดของชาย แต่ด้ายถักกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร หัวเข็ม

ขัด กว้าง ๓ เซนติเมตร ยาว ๔ เซนติเมตร

การใช้เข็มขัดแบบที่ ๑ ให้คาดทับกระโปรง และแบบที่ ๒ ให้คาดทับเสื้อ

(๖) รองเท้า ถุงเท้า

ชายให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหรือหุ้มข้อหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำหรือสีน้ำตาล ไม่มี

ลวดลาย ถุงเท้าสีเดียวกับรองเท้า

หญิงให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหรือรัดส้นหนัง หรือวัสดุเทียมหนังสีดำหรือสีน้ำตาล

แบบปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร

(๗) เครื่องหมายแสดงสังกัด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัดทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ไม่มีขอบ สูง ๒.๕ เซนติเมตร

เป็นรูปราชสีห์ติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง

(๘) ป้ายชื่อและตำแหน่ง

ให้มีป้ายชื่อพื้นสีดำ ขนาดกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร ยาว ๗.๕ เซนติเมตร ตัวอักษร

สีขาว แสดงชื่อตัว ชื่อสกุล และชื่อตำแหน่ง ประดับที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าบนขวา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๑ เครื่องแบบพิธีการ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑) เครื่องแบบปกติขาว ประกอบด้วย การกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ก) หมวก

สำนักงาน ชายให้ใช้หมวกทรงหม้อตาลสีขาว กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียม

หนังสีดำ สายรัดคางสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวก

ข้างละ ๑ ดุม ผ่าพื้นหมวกสีขาว ที่หน้าหมวกติดตราราชสีห์ ภายในซุ้มลายกระหนกตอนล่างมีแถบ

โค้งรับปักด้วยดินสีทอง สูง ๗ เซนติเมตร บนหมอนสักหลาดสีขาว

หญิงให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบหมวกของชาย แต่เป็นทรงอ่อน

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสีขาว สายรัดคางสีทอง มีดุมโลหะสี

ทอง ตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ่าพื้นหมวกสีขาวที่หน้าหมวกติดตรา

เช่นเดียวกับหมวกของชายเครื่องแบบปกติขาว แต่สูง ๔.๕ เซนติเมตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา การสวมหมวก ให้สวมในโอกาสอันควร กฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(ข) เสื้อ

สำนักงาน ชายให้ใช้เสื้อแบบข้าราชการสีขาว ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อ

ด้านหน้าทั้งสองข้าง ใช้ดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดใหญ่ ๕ ดุม ผู้ได้รับพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าบนซ้าย

หญิงให้ใช้เสื้อมอกคอแบบสีขาวแบบคอแหลมหรือคอปานแขนยาวถึงข้อมือ

มีตะเข็บหลัง ๔ ตะเข็บ ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่แนวسابอกมีดุม

โลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๑.๕ เซนติเมตร ๓ ดุม สำหรับแบบเสื้อมอกคอแหลม

และ ๕ ดุม สำหรับแบบเสื้อมอกปานมีกระเป๋าข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าเจาะเฉียงเล็กน้อยไม่

มีใบปกกระเป๋าและให้ใช้เสื้อมอกพับแขนยาวสีขาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี ผู้ได้รับพระราชทาน

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อด้านซ้าย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (ค) อินทธรณีสถิต สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้ใช้อินทธรณีสถิต ต้นอินทธรณีกว้าง ๕ เซนติเมตร ยาวตามความยาวของ

ป่า พื้นสักหลาดสีดำ ติดทับเสื้อเหนือป่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ด้านคอกว้าง ๕ เซนติเมตร ปลาย

มนติดดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก มีเครื่องหมายบนอินทธรณีสถิต ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา กำนัน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๕ แถบ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ผู้ใหญ่บ้าน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๔ แถบ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๑ (ค) แก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๔๖) ออกตามความใน พระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๓ แถบ

สำหรับก้านั้น แถบดังกล่าวให้ใช้แถบด้นสีทอง การติดแถบให้ติดตามขวาง ที่ต้นอินทรีทาบอยู่บนพื้นสักหลาดสีดำ แถบแรกห่างจากต้นอินทรีทาบ ๕ มิลลิเมตร แถบต่อไปจนถึง แถบที่สี่เว้นระยะห่างกัน ๑ มิลลิเมตร และแถบสุดท้ายเว้นระยะห่างจากแถบที่สี่ ๕ มิลลิเมตร

เช่นเดียวกับผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

สำหรับก้านั้น แถบดังกล่าวให้ใช้แถบด้นสีทอง การติดแถบให้ติดตามขวาง ที่ต้นอินทรีทาบอยู่บนพื้นสักหลาดสีดำ แถบแรกห่างจากต้นอินทรีทาบ ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร ตอนบนห่างจากแถบสุดท้าย ๕ มิลลิเมตร ติดเครื่องหมายเช่นเดียวกับที่ใช้ประดับอินทรีทาบอ่อน

สำหรับผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์ประจำตำบล แถบดังกล่าวให้ใช้แถบด้นสีทอง การติดแถบให้ติดตามขวาง ที่ต้นอินทรีทาบอยู่บนพื้นสักหลาดสีดำ แถบแรกห่างจากต้นอินทรีทาบ ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร ตอนบนห่างจากแถบสุดท้าย ๕ มิลลิเมตร ติดเครื่องหมายเช่นเดียวกับที่ใช้ประดับอินทรีทาบอ่อน

(ง) กางเกง กระโปรง

ชายให้ใช้กางเกงแบบราชการสีขาวขาว ไม่พับปลายขา

หญิงให้ใช้กระโปรงสีขาว ตีเกล็ดด้านหน้า ๒ เกล็ด และด้านหลัง ๒ เกล็ด ยาวปิดเข่า ปลายบานเล็กน้อย ใช้กับแบบเสื้อคอแหลม หรือกระโปรงสีขาวยาวปิดเข่า ปลายบานเล็กน้อย ใช้กับแบบเสื้อคอปาน

(จ) รองเท้า ถุงเท้า

ชายให้ใช้รองเท้าน้ำหรือหุ้มข้อ หนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ ถุงเท้าสีดำ หญิงให้ใช้รองเท้าน้ำหรือหุ้มข้อหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้าไม่มี ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

(๒) เครื่องแบบครึ่งยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบปกติขาว

เว้นแต่กางเกงหรือกระโปรง ให้ใช้ผ้าสักหลาดหรือเสิร์จสีดำประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์

(๓) เครื่องแบบเต็มยศ ลักษณะและส่วนประกอบเช่นเดียวกับเครื่องแบบครึ่งยศสวม

สายสะพาย

หมวด ๔/๑

เครื่องแบบกรรมการหมู่บ้าน^{๑๙}

ข้อ ๑๑/๑^{๒๐} เครื่องแบบกรรมการหมู่บ้าน ให้มี ๒ ชนิด คือ

(๑) เครื่องแบบปฏิบัติงานปกติ มี ๑ ประเภท คือ เครื่องแบบสีกากีคอพับ แขนสั้น

(๒) เครื่องแบบพิธีการ มี ๑ ประเภท คือ เครื่องแบบสีกากีคอพับ แขนยาว

ข้อ ๑๑/๒^{๒๑} เครื่องแบบปฏิบัติงานปกติ ประกอบด้วย

^{๑๙} หมวด ๔/๑ เครื่องแบบกรรมการหมู่บ้าน ข้อ ๑๑/๑ ถึง ข้อ ๑๑/๓ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

^{๒๐} ข้อ ๑๑/๑ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

(๑) เสื้อ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้ใช้เสื้อคอพับปล่อยเอว สีประเภทสีทากี้ ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ มีคุม ๕ คุม มี
 สาบกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร แขนสั้นเหนือข้อศอกเล็กน้อย มีกระเป๋าดัดที่หน้าอกเสื้อด้านซ้าย ๑
 กระเป๋า เป็นกระเป๋าด้านหน้าเสื้อต่อจากเส้นบ่า มีตะเข็บผานกลางอกยาวตลอดตัวทั้ง
 สองด้าน ด้านหลังจากเส้นต่อบ่าหลังมีตะเข็บผานตามตัวเสื้อทั้งสองด้านเช่นเดียวกับด้านหน้า แขน
 ข้างซ้ายด้านบนปักเครื่องหมายคณะกรรมการหมู่บ้าน มีลักษณะเป็นรูปวงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง
 ๘ เซนติเมตร มีพื้นและขอบสีทอง ภายในมีรูปจั่วบ้านสีแดงมีแถบสีธงชาติยาวตามจั่ว ภายใต้จั่วมีภาพ
 คนจับมือกัน ๙ คน มีตัวอักษร “ประเทศต้องมีรัฐบาล หมู่บ้านต้องมี กม.” อยู่โค้งด้านบน
 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา “คณะกรรมการหมู่บ้านรากฐานของแผ่นดิน” อยู่โค้งด้านล่าง และแขนข้างขวาจากรอยต่อของไหล่
 บนลงมาปักอักษรสีน้ำเงินคำว่า “คณะกรรมการหมู่บ้าน” ตามแนวขวาง เมื่อสวมเสื้อนี้ให้ปล่อย
 ชายเสื้อไว้นอกกางเกง

คุมที่ใช้กับเสื้อมีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัสดุเดียวกับสีเสื้อ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หลุยง่อนุโลมตามแบบเสื้อของชาย การสวมเสื้อให้ปล่อยชายเสื้อไว้นอกกระโปรงหรือ

กางเกง

(๒) กางเกง กระโปรง

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้ใช้กางเกง สีประเภทสีทากี้ชายยาว ที่ขอบเอวมีห่วงสำหรับสอดเข็มขัด ทำด้วย
 ผ้าสีเดียวกับกางเกง กว้างไม่เกิน ๑ เซนติเมตร ด้านข้างมีกระเป๋าด้านละ ๑ กระเป๋า มีกระเป๋าด้านหลัง
 ทางด้านขวาเป็นกระเป๋าด้านละ ๑ กระเป๋า มีซิปปาด้านหน้า ไม่พับปลายขา
 หลุยงให้ใช้กางเกงหรือกระโปรง สีประเภทสีทากี้ ได้ ๒ แบบ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา แบบที่ ๑ กางเกงชายยาว ด้านข้างมีกระเป๋าด้านละ ๑ กระเป๋า มีซิปปาด้านหน้า ไม่พับ
 ปลายขา

แบบที่ ๒ กระโปรง ตีเกล็ดด้านหน้า ๒ เกล็ด และด้านหลัง ๒ เกล็ด มีตะเข็บหลัง ๑

ตะเข็บ ยาวปิดเข้า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๓) รองเท้า ถุงเท้า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้ใช้รองเท้าน้ำส้นหรือหุ้มข้อหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำหรือสีน้ำตาล ไม่มี
 ลวดลายถุงเท้าสีเดียวกับรองเท้า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา หลุยงให้ใช้รองเท้าน้ำส้นหรือรัดส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำหรือสีน้ำตาล แบบปิด
 ปลายเท้าไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๑/๓^{๒๒} เครื่องแบบพิธีการ ประกอบด้วย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๑) หมวก สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ ดังนี้

แบบที่ ๑ หมวกทรงหม้อตาลสีทากี้ กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สายรัดคางหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ กว้าง ๑ เซนติเมตร มีคุมโลหะสีทองสัญลักษณ์ “กม.” ขนาด
 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๑} ข้อ ๑๑/๒ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เครื่องแบบเจ้าหน้าที่สวนท้องถื่น พ.ศ. ๒๕๐๙ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

^{๒๒} ข้อ ๑๑/๓ เพิ่มโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติ
 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เครื่องแบบเจ้าหน้าที่สวนท้องถื่น พ.ศ. ๒๕๐๙ สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ่าพันหมวกสีกาก็ ที่หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ในบัวกระหนก ทำด้วยโลหะสีทองสูง ๖.๕ เซนติเมตร

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีกาก็ หน้าหมวกติดเครื่องหมายคณะกรรมการหมู่บ้านสูง ๔.๕ เซนติเมตร

หญิงให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ ดังนี้

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบหมวกของชายแบบที่ ๑ แต่เป็นทรงอ่อน

แบบที่ ๒ อนุโลมตามแบบหมวกของชายแบบที่ ๒

(๒) เสื้อ

ชายให้ใช้เสื้อคอพับ สีประเภทสีกาก็ แขนยาวรัดข้อมือ มีดุมที่ข้อมือข้างละ ๑ ดุม มีกระเป๋ายีบติดที่หน้าอกเสื้อข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าสีเสื้อ มีแถบอยู่ตรงกลางตามทางดิ่งกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีใบปกกระเป๋ารูปมนชายกึ่งกลางแหลม ที่ปากกระเป๋าทิ้งสองข้างติดดุมข้างละ ๑ ดุม สำหรับขัดใบปกกระเป๋า ตัวเสื้อผ่าอกตลอด มีสาคกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ติดดุมตามแนวอกเสื้อ ๕ ดุม ระยะห่างกันพอสมควร และติดเครื่องหมายโลหะสีทองสัญลักษณ์ "กม." ที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้างที่ไหล่เสื้อประดับอินทรีรูปเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๕.๕ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ

ดุมที่ใช้กับเสื้อมีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัสดุเดียวกับเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธี ให้สอดชายเสื้อไว้ในขอบกางเกง และคาดเข็มขัดทับขอบกางเกง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านชาย

หญิงอนุโลมตามแบบเสื้อชาย ให้สอดชายเสื้อไว้ในขอบกระโปรง และคาดเข็มขัดทับ

ขอบกระโปรง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบ

เครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านชาย

(๓) อินทรีรูป ให้ใช้อินทรีรูปอ่อน มีเครื่องหมายบนอินทรีรูป ดังต่อไปนี้

ประธานกรรมการหมู่บ้าน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๔ แถบ แถบดังกล่าวให้ใช้สี

เหลืองการติดแถบให้ติดตามขวาง ที่ต้นอินทรีรูปที่อยู่บนปลอกพื้นสีดำ แถบแรกห่างจากต้นอินทรีรูป ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร ให้เหลือปลอกพื้นสีดำขนาดกว้าง ๕ มิลลิเมตร อยู่ตอนบนของแถบสุดท้าย และเหนือปลอกพื้นสีดำ ๕ มิลลิเมตร ติดเครื่องหมายโลหะสีทองสัญลักษณ์ "กม." อยู่ภายในวงกลมดุนูน ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร พื้นลงยาสีฟ้า

ขอบวงกลมล้อมรอบด้วยกระจิง

กรรมการหมู่บ้าน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๒ แถบ มีลักษณะอื่น ๆ เช่นเดียวกับ

ประธานกรรมการหมู่บ้าน

(๔) กางเกง กระโปรง

ชายให้ใช้กางเกงสีประเภทสีกาก็ชายาว ไม่พับปลายขา ที่ขอบเอวมีห้วงสำหรับสอด

เข็มขัดทำด้วยผ้าสีเดียวกับกางเกง กว้างไม่เกิน ๑ เซนติเมตร ด้านข้างมีกระเป๋ายีบข้างละ ๑

กระเป๋ามีzipด้านหน้า

หญิงให้ใช้กระโปรงสีประเภทสีกาก็ ตีเกล็ดด้านหน้า ๒ เกล็ด และด้านหลัง ๒ เกล็ด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีชิปด้านหลัง ยาวปิดเข้า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา (๕) เข็มขัด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ชายให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีทึบ กว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทองเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน ปลายมน กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร มีรูปครุฑคูนูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู ปลายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร หึงงอไปตามแบบเข็มขัดของชาย การใช้เข็มขัดให้คาดทับขอบกระเปาะ

(๖) รองเท้า ถุงเท้า

ชายให้ใช้รองเท้านุ่มส้นหรือหุ้มข้อหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หึงงอให้ใช้รองเท้านุ่มส้นหรือรัดส้นหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำแบบปิดปลายเท้าไม่มีลวดลายส้นสูงไม่เกิน ๑๖ เซนติเมตร

(๗) ให้มีเครื่องหมายโลหะสีทองสัญลักษณ์ "กม." อยู่ภายในวงกลมคูนูน ขนาด

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

เส้นผ่าศูนย์กลาง ๒.๕ เซนติเมตร ติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง

(๘) ป้ายชื่อและตำแหน่ง

ให้มีป้ายชื่อพื้นสีดำ ขนาดกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร ยาว ๗.๕ เซนติเมตร ตัวอักษรสี

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ขาวแสดงชื่อตัว ชื่อสกุล และชื่อตำแหน่ง ประดับที่อกเสื้อเหนือกระเปาะบนขวา

หมวด ๕

การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์และเครื่องหมาย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๒ การประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ให้ปฏิบัติตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เรื่องลำดับเกียรติและระเบียบการประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ไทย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ผู้ได้รับพระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์ต่างประเทศให้ประดับเครื่องราชอิสริยาภรณ์นั้นได้

ข้อ ๑๓ ผู้สำเร็จการศึกษาจากสถาบันการศึกษาของทางราชการ หรือที่ทางราชการรับรองให้ติดเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะของสถาบันศึกษานั้นได้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมวด ๖

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๔ ผู้ได้รับบำเหน็จบำนาญตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ ส่วนท้องถิ่น ให้ใช้เครื่องแบบเช่นเดียวกับเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นประจำการตามสังกัดนั้น ๆ เว้นแต่ให้ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าข้างซ้ายและเครื่องหมาย นก ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ไม่มีขอบ สูง ๒ เซนติเมตร ที่ปกคอเสื้อด้านหน้าข้างขวา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑๕ การแต่งเครื่องแบบให้อุบลมแต่งตามหมายกำหนดการของสำนัก
 พระราชวัง คำสั่ง หรือกำหนดการของทั้งราชการ องค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล เมืองพัทยา
 สภาตำบล หรือองค์การบริหารส่วนตำบล
 เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นซึ่งไม่อาจแต่งเครื่องแบบตามหมายกำหนดการนั้นได้ให้แต่ง
 เครื่องแบบเช่นเดียวกับในโอกาสไปงานพิธี

ข้อ ๑๖ ให้กระทรวงมหาดไทยจัดให้มีหรือเขียนรูปตัวอย่างเครื่องแบบนี้ขึ้นไว้เป็น
 มาตรฐานและสอดส่องควบคุมการแต่งเครื่องแบบให้เป็นไปตามกฎกระทรวงนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๒

ธานี ศักดิ์เศรษฐ์

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากได้มีการกำหนดเครื่องแบบ
 เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นไว้ในกฎกระทรวงหลายฉบับ อันเป็นผลให้การใช้กฎหมายไม่สะดวก สมควรนำ
 เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นมากำหนดไว้ในกฎกระทรวงฉบับเดียวกัน ประกอบกับได้มีการ
 ปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายฉบับ สมควรแก้ไขเพิ่มเติมเครื่องแบบ
 เจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นดังกล่าวให้สอดคล้องกันด้วย จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๔๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วน
 ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙^{๒๕}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขลักษณะและ
 จำนวนของแถบ และสีแสดงความหมายของตำแหน่งบนอินทราฐนุอ่อนและอินทราฐนุแข็งของ
 เครื่องแบบก้านัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรก้านัน และแพทย์ประจำตำบล ให้เหมาะสม
 ยิ่งขึ้น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๔๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วน
 ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙^{๒๖}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้
 นายกเทศมนตรีเทศบาลเมืองและนายกเทศมนตรีเทศบาลตำบล มีเครื่องหมายประจำตำแหน่งเพื่อใช้
 ประดับเป็นส่วนประกอบสำหรับการแต่งเครื่องแบบพิธีการตามโอกาสอันควร เช่นเดียวกับเครื่องแบบ
 พิธีการของนายกเทศมนตรีเทศบาลนครและนายกเมืองพัทยา และเนื่องด้วยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑
 (พ.ศ. ๒๕๓๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่ง
 กำหนดให้นายกเทศมนตรีเทศบาลนคร นายกเทศมนตรีเทศบาลเมือง และนายกเทศมนตรีเทศบาล
 ตำบล มีสิทธิประดับเครื่องหมายดังกล่าวยังมีได้ถูกยกเลิก ซึ่งอาจเกิดความสับสนในการใช้บังคับได้
 สมควรที่จะได้ยกเลิกกฎกระทรวงฉบับดังกล่าวเสียด้วยในคราวเดียวกัน จึงจำเป็นต้องออก
 กฎกระทรวงนี้

กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๔ (พ.ศ. ๒๕๔๘) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วน
 ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙^{๒๗}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่เป็นการสมควรกำหนดให้ผู้ดำรง
 ตำแหน่งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด รอง
 นายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเทศมนตรี ที่ปรึกษานายกเทศมนตรี เลขานุการนายกเมืองพัทยา
 ผู้ช่วยเลขานุการนายกเมืองพัทยา ประธานที่ปรึกษานายกเมืองพัทยา ที่ปรึกษานายกเมืองพัทยา รอง
 นายกองค์การบริหารส่วนตำบล และเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งมีฐานะเป็นผู้ช่วย

^{๒๕} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๐/ตอนที่ ๒๗ ก/หน้า ๑/๑ เมษายน ๒๕๔๖
^{๒๖} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๑/ตอนที่ ๕๙ ก/หน้า ๑๖/๑๓ กันยายน ๒๕๔๗
^{๒๗} ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๒๒/ตอนที่ ๑๐๒ ก/หน้า ๑๐/๔ พฤศจิกายน ๒๕๔๘

ผู้บริหารท้องถิ่น มีสิทธิแต่งเครื่องแบบได้เช่นเดียวกับผู้บริหารท้องถิ่น และกำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่ง
 เลขาธิการประธานสภาเมืองพัทยา และผู้ช่วยเลขาธิการประธานสภาเมืองพัทยา ซึ่งมีฐานะเป็นผู้ช่วย
 ประธานสภาท้องถิ่น มีสิทธิแต่งเครื่องแบบได้เช่นเดียวกับสมาชิกสภาท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องออก
 กฎกระทรวงนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
 กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วน
 ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙^{๒๘}

ข้อ ๘ พนักงานส่วนท้องถิ่น ลูกจ้างประจำ และพนักงานส่วนท้องถิ่นประเภท
 พนักงานครู และบุคลากรทางการศึกษาสายงานบริหารสถานศึกษา สายงานนิเทศการศึกษา และสาย
 งานการสอนนอกประจำการ ผู้ใดที่มีสิทธิแต่งเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่นอยู่ในวันก่อนวันที่
 กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับให้คงใช้เครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น และเครื่องหมายตำแหน่งบน
 อินทราชนูปัฒน์ตามเดิมต่อไป

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากประกาศคณะกรรมการ
 มาตรฐานการบริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดมาตรฐานกลางการบริหารงานบุคคลส่วน
 ท้องถิ่น (ฉบับที่ ๔) ลงวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๗ ได้ปรับปรุงระบบจำแนกตำแหน่งของพนักงานส่วน
 ท้องถิ่นจากเดิมที่จำแนกตำแหน่งตามมาตรฐานทั่วไป ๑๐ ระดับ เป็นให้จำแนกตำแหน่งตามประเภท
 และสายงานตามลักษณะงาน ๔ ประเภท สมควรกำหนดเครื่องหมายตำแหน่งบนอินทราชนูปัฒน์ของ
 เครื่องแบบปฏิบัติราชการและเครื่องแบบพิธีการของพนักงานส่วนท้องถิ่น ให้สอดคล้องกับระบบ
 จำแนกตำแหน่งในปัจจุบัน ประกอบกับได้มีการปรับปรุงระบบการกำหนดตำแหน่งลูกจ้างประจำของ
 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นโดยแยกตามลักษณะงานและกลุ่มงานตามมาตรฐานกำหนดตำแหน่ง และ
 ปรับปรุงอัตราค่าจ้างลูกจ้างประจำเพื่อให้สอดคล้องกับระบบการกำหนดตำแหน่งลูกจ้างประจำ
 ดังกล่าว สมควรกำหนดเครื่องหมาย ตำแหน่งบนอินทราชนูปัฒน์ของเครื่องแบบปฏิบัติงานของลูกจ้างประจำ
 ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สอดคล้องกับระบบการกำหนดตำแหน่งดังกล่าว และกำหนดให้มี
 เครื่องแบบพิธีการของลูกจ้างประจำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
 กฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๕ (พ.ศ. ๒๕๖๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วน
 ท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙^{๒๘}

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากปัจจุบันยังไม่ได้มีการกำหนด
 ลักษณะ ชนิด และประเภทของเครื่องแบบและระเบียบในการแต่งเครื่องแบบของกรมการหมู่บ้าน
 จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
 สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

๒๘ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔/ตอนที่ ๑๐๐ ก/หน้า ๑๓/๒๙ กันยายน ๒๕๖๐
 ๒๙ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๑๓๔/ตอนที่ ๑๑๗ ก/หน้า ๕/๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐

กฎกระทรวง

ฉบับที่ ๑๖ (พ.ศ. ๒๕๖๓)

ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ และมาตรา ๗ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของข้อ ๙ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

- “(๑) เครื่องแบบปฏิบัติราชการ มี ๒ ประเภท
(ก) เครื่องแบบสีทึบ
(ข) เครื่องแบบสีน้ำเงินคอปัด”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในข้อ ๑๐ แห่งกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๒ (พ.ศ. ๒๕๔๖) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐ เครื่องแบบปฏิบัติราชการ

- (๑) เครื่องแบบสีทึบ ประกอบด้วย
(ก) หมวก

ชายให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ หมวกทรงหม้อตาลสีทึบ กะบังหน้าทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ สายรัดคางหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำกว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก ติดที่ข้างหมวก ข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีทึบ ที่หน้าหมวกติดตราราชสีห์ ภายในซุ้มลายกระหนก

คุนนูนพื้นแรงแป้นเส้น ตอนล่างมีแถบโค้งรับ บรรจุด้วยตัวอักษรมีข้อความว่า “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข”
ทำด้วยโลหะสีทอง สูง ๗ เซนติเมตร

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีงาก็ หน้าหมวกติดตราเช่นเดียวกับแบบที่ ๑
แต่สูง ๔.๕ เซนติเมตร

หญิงให้ใช้หมวกได้ ๓ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบหมวกของชายแบบที่ ๑ แต่เป็นทรงอ่อน

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสีงาก็ สายรัดคางหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ
กว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวกข้างละ ๑ ดุม ผ้าพื้นหมวก
สีงาก็ หน้าหมวกติดตราเช่นเดียวกับหมวกของชายแบบที่ ๒

แบบที่ ๓ หมวกหนีบสีงาก็ ด้านหน้ามีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็ก ๒ ดุม
ติดซ้อนกัน มีตราเช่นเดียวกับหมวกของชายแบบที่ ๒ ติดที่ด้านซ้ายเหนือขอบหมวกห่างจาก
มุมพับด้านหน้าหมวกประมาณ ๔ เซนติเมตร

การสวมหมวก ให้สวมในโอกาสอันควร

(ข) เสื้อ

ชายให้ใช้เสื้อคอพับ สีประเภทสีงาก็ แขนยาวรัดข้อมือ มีดุมที่ข้อมือข้างละ ๑ ดุม
หรือแขนสั้น มีกระเป๋ายึดติดที่หน้าอกเสื้อข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าสีมีแถบอยู่ตรงกลาง
ตามทางตั้ง กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีใบปกกระเป๋ารูปมนชายกลางแหลม ที่ปากกระเป๋าทิ้งสองข้าง
ติดดุมข้างละ ๑ ดุม สำหรับขัดใบปกกระเป๋าดูเสื้อผ่าอกตลอด มีสาบกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร
ติดดุมตามแนวอกเสื้อ ๕ ดุม ระยะห่างกันพอสมควร และติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อ
ด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทราวุธสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับเสื้อ
เหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔.๕ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร
ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ

ดุมที่ใช้กับเสื้อมีลักษณะเป็นรูปกลมแบนทำด้วยวัสดุเดียวกับสีเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื้อเชิ้ตสีประเภทสีงาก็แขนยาวผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี
สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้ดุมเม็ดที่สอง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์
ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋ายกซ้าย

หญิงให้ใช้เสื้อได้ ๓ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเสื้อของชาย

แบบที่ ๒ เสื้อคอพับ สีประเภทสีทึบที่อ่อนกว่ากระโปรงหรือสีเดียวกับกระโปรง ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ มีสาคกว้างประมาณ ๒.๕ เซนติเมตร แขนยาวรัดข้อมือ ขอบปลายแขน กว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร หรือแขนสั้นเหนือข้อศอกเล็กน้อย ตลบชายกว้างประมาณ ๕ เซนติเมตร เดินคิ้วด้านหน้าเสื้อต่อจากเส้นบ่า มีตะเข็บผ่านกลางอกยาวตลอดตัวทั้งสองด้าน มีดุม ๕ ดุม ด้านหลังจากเส้นต่อบ่าหลัง มีตะเข็บผ่านตามตัวเสื้อทั้งสองด้านเช่นเดียวกับด้านหน้า ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทรรูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่าทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ

แบบที่ ๓ เสื้อคอพับปล่อยเอว สีประเภทสีทึบที่เดียวกับกระโปรงหรือกางเกง ผ่าอกตลอดตัวเสื้อ ไม่มีสาค ด้านหน้ามีคิ้วตามสาค มีดุม ๔ ดุม แขนยาวหรือแขนสั้นตลบชายกว้าง ประมาณ ๕ เซนติเมตร มีคิ้วหน้าหลังเช่นเดียวกับแบบที่ ๒ และมีเส้นแนวตะเข็บเช่นเดียวกับแบบที่ ๒ ทั้งหน้าหลัง ความยาวของเสื้อให้คลุมสะโพกพองาม ติดเครื่องหมายแสดงสังกัดที่ปกคอเสื้อด้านหน้า ทั้งสองข้าง ที่ไหล่เสื้อประดับอินทรรูสีเดียวกับเสื้อ ยาวตามความยาวของบ่าเย็บติดกับเสื้อเหนือบ่า ทั้งสองข้างจากไหล่ไปคอ ปลายมน ด้านไหล่กว้าง ๔ เซนติเมตร ด้านคอกว้าง ๓ เซนติเมตร ตอนปลายขัดดุมติดกับตัวเสื้อ

การสวมเสื้อแบบที่ ๒ ให้สอดชายเสื้อไว้ในขอบกระโปรง และคาดเข็มขัด ทับขอบกระโปรง และการสวมเสื้อแบบที่ ๓ ให้ปล่อยชายเสื้อทับกระโปรงหรือกางเกง และคาดเข็มขัด ตาม (จ) แบบที่ ๒ ทับเอวเสื้อ

ดุมที่ใช้กับเสื้อแบบที่ ๒ และแบบที่ ๓ เป็นดุมสีเดียวกับสีเสื้อ

ในโอกาสไปงานพิธี ให้ใช้เสื้อแบบที่ ๑ หรือแบบที่ ๒ โดยใช้เสื้อเชิ้ตสีประเภท สีทึบ สีทึบ แขนยาว ผูกผ้าผูกคอสีดำเงื่อนกะลาสี สอดชายผ้าผูกคอไว้ภายในเสื้อใต้ดุมเม็ดที่สอง

ผู้ได้รับพระราชทานเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้ประดับแพรแถบเครื่องราชอิสริยาภรณ์ ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านชาย

(ค) อินทรรู ให้ใช้อินทรรูอ่อน มีเครื่องหมายบนอินทรรู ดังต่อไปนี้

กำนัน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๕ แถบ

ผู้ใหญ่บ้าน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๔ แถบ

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๓ แถบ

สารวัตรกำนันและแพทย์ประจำตำบล มีแถบตามจำนวนและขนาดเช่นเดียวกับ

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน

สำหรับกำนัน แถบดังกล่าวให้ใช้สีเหลือง การติดแถบให้ติดตามขวางที่ต้นอินทรี ๕ มิลลิเมตร แถบต่อไปจนถึงแถบที่สี ๕ มิลลิเมตร และแถบสุดท้ายเว้นระยะห่างจากแถบที่สี ๕ มิลลิเมตร ให้เหลือปลอกพื้นสีดำขนาดกว้าง ๕ มิลลิเมตร อยู่ตอนบนของแถบสุดท้าย และเหนือปลอกพื้นสีดำ ๕ มิลลิเมตร ติดเครื่องหมายโลหะสีทองเป็นรูปราชสีห์อยู่ภายในวงรีคูนูนมีลายประกอบ ขนาดสูง ๒ เซนติเมตร กว้าง ๒.๕ เซนติเมตร พื้นลงยาสีแดง

สำหรับผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์ประจำตำบล แถบดังกล่าวให้ใช้สีเหลือง การติดแถบให้ติดตามขวาง ที่ต้นอินทรี ๕ มิลลิเมตร แถบแรกห่างจากต้นอินทรี ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่างกัน ๕ มิลลิเมตร ให้เหลือปลอกพื้นสีดำขนาดกว้าง ๕ มิลลิเมตร อยู่ตอนบนของแถบสุดท้าย และเหนือปลอกพื้นสีดำ ๕ มิลลิเมตร ติดเครื่องหมายโลหะสีทองเป็นรูปราชสีห์อยู่ภายในวงรีคูนูนมีลายประกอบ ขนาดสูง ๒ เซนติเมตร กว้าง ๒.๕ เซนติเมตร พื้นลงยา โดยมีสีแสดงความหมายของตำแหน่ง ดังนี้

ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สีคราม

สารวัตรกำนัน สีแดง

แพทย์ประจำตำบล สีเขียว

(ง) กางเกง กระโปรง

ชายให้ใช้กางเกงแบบราชการ สีประเภทสีกาก็ ขาวว ไม่พับปลายขา

หญิงให้ใช้กางเกงหรือกระโปรง สีประเภทสีกาก็ ได้ ๕ แบบ

แบบที่ ๑ กางเกง อนุโลมตามแบบกางเกงของชาย

แบบที่ ๒ กางเกงขาวว ขาตรง ไม่มีสวดลาย ขอบกางเกงกว้างประมาณ ๑ นิ้ว มีหรือไม่มีกระเป๋าก็ได้ มีจีบด้านหน้าหรือด้านข้าง ไม่พับปลายขา

แบบที่ ๓ กระโปรงยาวปิดเข้า ปลายบานเล็กน้อย

แบบที่ ๔ กระโปรงมีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ ยาวครึ่งเข้า ปลายบานเล็กน้อย

แบบที่ ๕ กระโปรงกางเกง แบบกางเกงยาวครึ่งเข้า มีตะเข็บหน้า ๒ ตะเข็บ ตะเข็บหลัง ๒ ตะเข็บ มีจีบกระทบด้านหน้าและด้านหลัง

(จ) เข็มขัด

ชายให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีกาก็กว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน ปลายมน กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร

มีรูปราชสีห์คุนนูนอยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู ปลายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร

หญิงให้ใช้เข็มขัดได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ อนุโลมตามแบบเข็มขัดของชาย

แบบที่ ๒ เช่นเดียวกับเข็มขัดของชาย แต่ด้ายถักกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร

หัวเข็มขัดกว้าง ๓ เซนติเมตร ยาว ๔ เซนติเมตร

การใช้เข็มขัดแบบที่ ๑ ให้คาดทับกระโปรง และแบบที่ ๒ ให้คาดทับเสื้อ

(ฉ) รองเท้า ถุงเท้า

ชายให้ใช้รองเท้านุ่มสันหรือหุ้มข้อหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำหรือสีน้ำตาล ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสีเดียวกับรองเท้า

หญิงให้ใช้รองเท้านุ่มสันหรือรัดสันหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำหรือสีน้ำตาล แบบปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร

(ช) เครื่องหมายแสดงสังกัด

ให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัดทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ไม่มีขอบ สูง ๒.๕ เซนติเมตร เป็นรูปราชสีห์ติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้งสองข้าง

(ซ) ป้ายชื่อและตำแหน่ง

ให้มีป้ายชื่อพื้นสีดำ ขนาดกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร ยาว ๗.๕ เซนติเมตร ตัวอักษร สีขาว แสดงชื่อตัว ชื่อสกุล และชื่อตำแหน่ง ประดับที่อกเสื้อเหนือกระเป๋ابนขวา

(๒) เครื่องแบบสีน้ำเงินคอปัด ประกอบด้วย

(ก) หมวก

ชายให้ใช้หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีน้ำเงิน ที่หน้าหมวกติดตราราชสีห์ ภายในซุ้มลายกระหนกคุนนูนพื้นแระเป็นเส้น ตอนล่างมีแถบโค้งรับ ปักด้วยไหมหรือวัสดุเทียมไหมสีเหลืองทอง สูง ๔.๕ เซนติเมตร ในแถบโค้งบรรจุด้วยตัวอักษรมีข้อความว่า “บำบัดทุกข์ บำรุงสุข” ปักด้วยไหมหรือวัสดุเทียมไหมสีดำ

หญิงอนุโลมตามแบบหมวกของชาย

การสวมหมวก ให้สวมในโอกาสอันควร

(ข) เสื้อ

ชายให้ใช้เสื้อได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ เสื้อคอเปิดสีน้ำเงินชนิด ๔ กระเป่า ตัวเสื้อปล่อยยาวถึงสะโพก ปกเสื้อแบะ มุมปกแหลม ตัวเสื้อด้านหน้าผ่าตลอด ไม่มีساب มีดุม ๕ ดุม (แบบซ่อนดุม) แขนเสื้อยาว รูปทรงกระบอก ที่ปลายแขนเสื้อทั้งสองตรงด้านในชิดลำตัวติดแผ่นรัดข้อมือ ขนาดกว้าง ๔ เซนติเมตร ยาว ๑๐ เซนติเมตร ห่างจากปลายแขนเสื้อพองาม ชายเป็นรูปสี่เหลี่ยมชี้ไปด้านหลัง ชัดดุม ๑ ดุม ติดกับแขนเสื้อ ในแนวเดียวกันมีอีก ๑ ดุม สำหรับรัดปลายแขนเสื้อ ตัวเสื้อด้านหน้า มีกระเป่าบนและกระเป่าล่างข้างละ ๒ กระเป่า กระเป่าบนเป็นกระเป่าปะไม่มีแถบ มีใบปกกระเป่า รูปสี่เหลี่ยม มุมปกเสมอกัน ชัดดุม ๒ ดุม ตรงมุมปกด้านล่าง มุมกระเป่าตัดมนพองาม กระเป่าล่าง เป็นกระเป่าย่นยืดชาย ตัวกระเป่าพับจีบตรงกลาง ชายข้างทั้งสองข้างพับจีบเพื่อให้ขยายได้ มุมกระเป่าตัดมนพองาม มีใบปกกระเป่ารูปสี่เหลี่ยม มุมปกเฉียงต่ำไปทางข้างตัวเล็กน้อย ชัดดุม ๒ ดุม ตรงมุมปกด้านล่าง ตัวเสื้อด้านหลังในแนวเอวติดแผ่นรัดเอว ขนาดกว้าง ๔ เซนติเมตร ยาว ๑๐ เซนติเมตร ๒ แผ่น ชายเป็นรูปสามเหลี่ยมชี้ไปด้านหน้า ชัดดุม ๑ ดุม ติดกับตัวเสื้อ ในแนวเดียวกัน มีดุมที่ตะเข็บข้างอีกข้างละ ๑ ดุม สำหรับรัดเอว ดุมทั้งหมดเป็นรูปกลมแบน ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร ทำด้วยวัสดุสีเดียวกับเสื้อ รังดุมทั้งหมดซ่อนไว้ภายในเสื้อ และด้านในของใบปกกระเป่า

เมื่อสวมเสื้อนี้ให้ปล่อยชายเสื้อไว้นอกกางเกง แต่ในบางโอกาสจะสวมโดยสอดชายเสื้อไว้ในกางเกงก็ได้ หรือจะสวมโดยพับแขนเสื้อทั้งสองข้างขึ้นไว้เหนือศอกก็ได้

แบบที่ ๒ เสื้อคอเปิดสีน้ำเงินชนิด ๒ กระเป่า ปกเสื้อแบะ มุมปกแหลม ตัวเสื้อด้านหน้าผ่าตลอด ไม่มีساب ติดดุมที่คอและตามแนวอกเสื้อ ๖ ดุม แขนเสื้อยาวรูปทรงกระบอก ตัวเสื้อด้านหน้ามีกระเป่าที่อกเสื้อ ข้างละ ๑ กระเป่า เป็นกระเป่าปะไม่มีแถบ มีใบปกกระเป่า รูปสี่เหลี่ยม ชัดดุมตรงกลางปก ข้างละ ๑ ดุม มุมกระเป่าด้านล่างและมุมปกกระเป่าเป็นรูปตัดมนพองาม ดุมทั้งหมดเป็นรูปกลมแบน ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๒ เซนติเมตร ทำด้วยวัสดุสีเดียวกับเสื้อ

เมื่อสวมเสื้อนี้ให้สอดชายเสื้อไว้ในกางเกง

หญิงให้ใช้เสื้อได้ ๒ แบบ โดยอนุโลมตามแบบเสื้อของชาย

(ค) กางเกง

ชายให้ใช้กางเกงได้ ๒ แบบ

แบบที่ ๑ กางเกงขายาวสีน้ำเงินชนิดกระเป่าเจาะ ขาตรง ไม่พับปลายขา ปลายขายาวปิดตาตุ่ม ที่ขอบเอวมีห่วงสำหรับสอดเข็มขัด กว้างไม่เกิน ๑ เซนติเมตร ๗ ห่วง ทำด้วยผ้าสีเดียวกับกางเกง ที่แนวตะเข็บกางเกงด้านข้างมีกระเป่าเจาะเฉียงไม่มีใบปกกระเป่า ในแนวตะเข็บกางเกงด้านข้างมีกระเป่าปะยืดชาย ข้างละ ๑ กระเป่า ชายล่างของกระเป่าอยู่เหนือแนวเข้า

ตัวกระเป่าเป็นรูปสี่เหลี่ยม ตรงกลางพับจีบ ๒ จีบ ชายหน้าและชายล่างเย็บติดกับชายกางเกง ชายหลังพับจีบเพื่อให้ขยายได้ มีใบปกกระเป่ารูปสี่เหลี่ยม ชายปกด้านบนและด้านหน้าเย็บติดกับชายกางเกง ขัดคุดที่กึ่งกลางปกและมุมปกที่เปิดแห่งละ ๑ คุด ด้านหลังมีกระเป่าเจาะ ๒ ข้าง ข้างละ ๑ กระเป่า มีใบปกกระเป่ารูปสี่เหลี่ยมขัดคุด ๒ คุด ตรงมุมปกด้านล่าง รังคุดทั้งหมดซ่อนไว้ด้านในของใบปกกระเป่า

เมื่อสวมกางเกงนี้ให้สวมประกอบกับรองเท้าสูงครึ่งน่อง สอดปลายชายกางเกงไว้ภายในรองเท้า และให้ใช้ประกอบกับเสื้อคอเปิดสีน้ำเงิน แบบที่ ๑

แบบที่ ๒ กางเกงขายาวสีน้ำเงินชนิดกระเป่าปะ มีลักษณะเช่นเดียวกับกางเกงแบบที่ ๑ เว้นแต่กระเป่าที่แนวตะเข็บกางเกงด้านข้างเป็นกระเป่าปะ ปากกระเป่าเฉียงไม่มีใบปกกระเป่า ด้านหลังมีกระเป่าปะ ๒ ข้าง ข้างละ ๑ กระเป่า ชายล่างของกระเป่าเป็นรูปสี่เหลี่ยม มีใบปกกระเป่ารูปสี่เหลี่ยมขัดคุด ๑ คุด

เมื่อสวมกางเกงนี้ให้สวมประกอบกับรองเท้าสูงครึ่งน่อง สอดปลายชายกางเกงไว้ภายในรองเท้า และให้ใช้ประกอบกับเสื้อคอเปิดสีน้ำเงิน แบบที่ ๒

หญิงให้ใช้กางเกงได้ ๒ แบบ โดยอนุโลมตามแบบกางเกงของชาย

(ง) เข็มขัด

ชายให้ใช้เข็มขัดทำด้วยด้ายถักสีน้ำเงินกว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีดำเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าทางนอน ปลายมน กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร มีรูปราศสิทธิ์ ๑ รู อยู่กึ่งกลางหัวเข็มขัด ไม่มีเข็มสำหรับสอดรู ปลายเข็มขัดหุ้มด้วยโลหะสีดำ กว้าง ๑ เซนติเมตร

หญิงอนุโลมตามแบบเข็มขัดของชาย

(จ) รองเท้า ถุงเท้า

ชายให้ใช้รองเท้าสูงครึ่งน่องหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสีเดียวกับรองเท้า

หญิงอนุโลมตามแบบรองเท้าและถุงเท้าของชาย

(ฉ) เครื่องหมายแสดงสังกัด

ให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัดกรมการปกครอง เป็นอาร์มรูปโล่ทำด้วยผ้าสีเดียวกับเสื้อ ขนาดกว้าง ๖ เซนติเมตร ยาว ๗ เซนติเมตร มีขอบปักด้วยไหมหรือวัสดุเทียมไหมสีเหลือง เว้นระยะห่างพองามจากขอบนอกของอาร์ม ตรงกลางเป็นรูปปราศสิทธิ์อยู่ภายในวงกลม ๒ ชั้น วงกลมชั้นในเป็นลายกระหนก ล้อมรอบด้วยโล่ปักด้วยไหมหรือวัสดุเทียมไหมสีเดียวกัน

ด้านบนของอาร์มมีแถบโค้ง ขนาดกว้าง ๒ เซนติเมตร ยาว ๑๐ เซนติเมตร ทำด้วยผ้าสีเดียวกับเสื้อ ภายในบรรจุตัวอักษรมีข้อความว่า “กรมการปกครอง” ปักด้วยไหมหรือวัสดุเทียมไหมสีเหลืองทอง มีขอบปักด้วยไหมหรือวัสดุเทียมไหมสีเดียวกัน เย็บติดตรงกลางแขนเสื้อด้านนอก เนื้อคอ กว้าง กึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอก

ให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัดจังหวัด เป็นรูปสี่เหลี่ยมข้าวหลามตัด ทำด้วยผ้าสีเดียวกับเสื้อ ขนาดกว้าง ๓ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร มีขอบปักด้วยไหมหรือวัสดุเทียมไหมสีเหลืองทอง เย็บติดที่ปกคอเสื้อด้านหน้าทั้ง ๒ ข้าง สำหรับเครื่องหมายแสดงสังกัดจังหวัดบนปกเสื้อด้านขวา ตรงกลางให้ปักด้วยไหมหรือวัสดุเทียมไหมสีเดียวกันเป็นรูปราชสีห์ สำหรับเครื่องหมายแสดงสังกัดจังหวัดบนปกเสื้อด้านซ้าย ตรงกลางให้ปักด้วยไหมสีเดียวกันเป็นตัวอักษรย่อจังหวัด

(ข) ป้ายชื่อและป้ายตำแหน่ง

ให้มีป้ายชื่อทำด้วยผ้าสีเดียวกับเสื้อ ขนาดกว้าง ๒.๕ เซนติเมตร ยาว ๗.๕ เซนติเมตร ปักชื่อตัวและชื่อสกุลด้วยไหมหรือวัสดุเทียมไหมสีเหลืองทอง เย็บติดที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านขวา และให้ใช้ป้ายตำแหน่งในลักษณะเช่นเดียวกับป้ายชื่อ เย็บติดที่อกเสื้อเหนือกระเป๋านซ้าย

(ค) เครื่องหมายตำแหน่ง

ให้มีเครื่องหมายตำแหน่งทำด้วยผ้าสีเดียวกับเสื้อ ปักแถบแสดงตำแหน่งด้วยไหมหรือวัสดุเทียมไหมสีเหลืองทอง กว้าง ๑ เซนติเมตร ยาว ๘ เซนติเมตร เนื้อแถบมีรูปราชสีห์ ปักด้วยไหม หรือวัสดุเทียมไหมสีเดียวกับแถบขนาดพองาม เย็บติดตรงกลางแขนเสื้อด้านนอกเหนือศอกขวากึ่งกลางระหว่างไหล่กับศอก มีจำนวนแถบตามตำแหน่ง คือ

กำนัน มี ๕ แถบ

ผู้ใหญ่บ้าน มี ๔ แถบ

ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน มี ๓ แถบ

สารวัตรกำนัน และแพทย์ประจำตำบล มีแถบตามจำนวนเช่นเดียวกับผู้ช่วย

ผู้ใหญ่บ้าน”

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๕ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๓

พลเอก อุนพงษ์ เฝ้าจินดา

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ เนื่องจากกฎกระทรวง ฉบับที่ ๑๑ (พ.ศ. ๒๕๔๒) ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องแบบเจ้าหน้าที่ส่วนท้องถิ่น พ.ศ. ๒๕๐๙ ได้กำหนดเครื่องแบบปฏิบัติราชการของกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สารวัตรกำนัน และแพทย์ประจำตำบลไว้เพียงประเภทเดียว คือ เครื่องแบบสีกาเกี๋ยคอปับ ซึ่งไม่เหมาะสมกับลักษณะการปฏิบัติงานในพื้นที่สมควรกำหนดเครื่องแบบปฏิบัติราชการประเภทเครื่องแบบสีน้ำเงินคอปเปิดเพิ่มขึ้นอีกประเภทหนึ่ง เพื่อให้เกิดความคล่องตัวและเหมาะสมกับลักษณะการปฏิบัติงานในพื้นที่ จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

ประกาศกรมการปกครอง

เรื่อง หลักเกณฑ์และข้อปฏิบัติเกี่ยวกับพนักงานราชการในสังกัดกรมการปกครอง

ตามที่ กรมการปกครองได้มีประกาศ เรื่อง หลักเกณฑ์และข้อปฏิบัติเกี่ยวกับพนักงานราชการในสังกัดกรมการปกครอง ลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๘ ซึ่งกำหนดหลักเกณฑ์และข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการแต่งกายและเครื่องแบบการได้รับสิทธิประโยชน์ การยื่นหนังสือลาออกจากการปฏิบัติงาน และการดำเนินการเกี่ยวกับความผิดทางวินัยของพนักงานราชการ นั้น

เนื่องจากคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการได้มีการแก้ไขประกาศเกี่ยวกับการกำหนดลักษณะงาน คุณสมบัติเฉพาะของกลุ่มงานและการจัดทำกรอบอัตรากำลัง การสรรหาและเลือกสรร ค่าตอบแทนสิทธิประโยชน์ แนวทางการประเมินผลการปฏิบัติงาน แนวทางการดำเนินการทางวินัย และระเบียบพิธีการของพนักงานราชการอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น เพื่อให้การบริหารพนักงานราชการของกรมการปกครองมีประสิทธิภาพสอดคล้องตามระเบียบและหลักเกณฑ์ที่กำหนด จึงยกเลิกประกาศกรมการปกครองลงวันที่ ๒๒ มีนาคม ๒๕๔๘ และอาศัยอำนาจตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ ข้อ ๑๒ และข้อ ๒๙ กำหนดหลักเกณฑ์และข้อปฏิบัติเกี่ยวกับพนักงานราชการในสังกัดกรมการปกครองใหม่ ดังนี้

๑. หลักเกณฑ์การแต่งกายและเครื่องแบบปกติ ให้เป็นไปตามที่กำหนดใน ผนวก ก.

๒. หลักเกณฑ์การขอลาออกจากการปฏิบัติงาน ให้พนักงานราชการยื่นหนังสือขอลาออกต่อผู้บังคับบัญชาเหนือขึ้นไปหนึ่งชั้น ในราชการบริหารส่วนภูมิภาคให้ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตให้พนักงานราชการลาออก และในราชการบริหารส่วนกลางให้รองอธิบดีกรมการปกครองฝ่ายบริหารและพัฒนาระบบงานเป็นผู้มีอำนาจอนุญาตให้พนักงานราชการลาออก โดยหนังสือลาออกต้องยื่นล่วงหน้าก่อนวันลาออกไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน สำหรับการอนุญาตหรือการยับยั้ง ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบ ก.พ. ว่าด้วยการลาออกจากราชการของข้าราชการพลเรือนสามัญ โดยอนุโลม

ทั้งนี้ การดำเนินการในเรื่องอื่นๆ เช่น การได้รับสิทธิประโยชน์ และแนวทางการดำเนินการทางวินัยของพนักงานราชการ เป็นต้น ให้ถือปฏิบัติตามที่คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการกำหนด

ประกาศ ณ วันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๑

ร้อยตำรวจโท

(อาทิตย์ บุญญะโสภิต)

อธิบดีกรมการปกครอง

ผนวก ก. หลักเกณฑ์การแต่งกายและเครื่องแบบปกติของพนักงานราชการ
(ตามประกาศกรมการปกครอง ลงวันที่ ๒๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๑)

ในการปฏิบัติงานให้พนักงานราชการแต่งกาย ดังนี้

ข้อ ๑ การแต่งกาย ในการปฏิบัติงานให้พนักงานราชการสวมเครื่องแบบปกติ เว้นแต่ให้ปลัดจังหวัด นายอำเภอ หรือหัวหน้าหน่วยงานระดับกองหรือเทียบเท่าขึ้นไป แล้วแต่กรณี กำหนดให้พนักงานราชการแต่งกาย อย่างอื่นที่เห็นสมควร แต่ต้องเป็นชุดที่สุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับลักษณะงานที่ปฏิบัติในแต่ละพื้นที่ หรือขนบธรรมเนียมประเพณีแต่ละท้องถิ่น

ข้อ ๒ เครื่องแบบปกติ ในการปฏิบัติงานของพนักงานราชการมี ๒ แบบ ประกอบด้วย
แบบที่ ๑ เครื่องแบบปกติสีทึบ มีลักษณะดังนี้

หมวก

พนักงานราชการชาย ให้ใช้หมวกได้ ๒ แบบ ดังนี้

แบบที่ ๑ หมวกทรงหม้อตาลสีทึบ กะบังด้วยทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ สายรัดคางหนัง หรือวัสดุเทียมหนังสีดำ มีดุมโลหะสีทองตราครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดที่ข้างหมวก ข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีดำที่หน้า หมวกติดตราครุฑพ่าห์ในบัวกระหนก ทำด้วยโลหะสีทองสูง ๖.๕ เซนติเมตร

แบบที่ ๒ หมวกแก๊ปทรงอ่อนสีทึบ หน้าหมวกติดตราครุฑพ่าห์ทำด้วยโลหะสีทองหรือปักด้วย ไหมสีเหลืองสูง ๔.๕ เซนติเมตร

พนักงานราชการหญิง ให้ใช้หมวกแก๊ปทรงอ่อนพับปีกสีทึบ สายรัดคางสีทองกว้าง ๑ เซนติเมตร มีดุมโลหะสีทองครุฑพ่าห์ขนาดเล็กติดอยู่ข้างหมวก ข้างละ ๑ ดุม ผ้าพันหมวกสีดำ หน้าหมวกติดครุฑพ่าห์ปักดิ้นสีทอง สูง ๔.๕ เซนติเมตร

พนักงานราชการหญิงมุสลิม หากจะใช้ผ้าคลุมศีรษะ ให้ใช้ผ้าคลุมสีทึบ หรือสีกลมกลืนกับเสื้อ กระโปรง หรือกางเกง โดยให้คลุมศีรษะทั้งหมดยกเว้นใบหน้า ชายผ้าคลุมศีรษะด้านข้างยาวถึงบ่า ด้านหน้ายาวถึง ระดับหน้าอก ขอบผ้าคลุมเย็บเรียบ ในกรณีการสวมหมวกให้สวมหมวกทับผ้าคลุมศีรษะ

การสวมหมวกให้สวมในโอกาสอันควร

เสื้อ

พนักงานราชการชายและหญิง ให้ใช้เสื้อคอพับสีทึบ แขนยาวรัดข้อมือ มีดุมที่ข้อมือ ข้างละ ๑ ดุม หรือแขนสั้นเพียงศอกที่อกเสื้อมีกระเป๋าด้านข้างละ ๑ กระเป๋า เป็นกระเป๋าด้านซ้ายมีแถบอยู่ตรงกลางตามทางตั้ง กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีปกรูปนชายกลางแหลม ที่ปากกระเป๋าด้านทั้งสองข้างติดดุมข้างละ ๑ ดุม สำหรับขัดใบป กกระเป๋าด้านซ้าย ติดเสื้อผ่าอกตลอดมีسابกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ที่คอและแนวอกเสื้อมีดุม ๕ ดุม มีอินทรีนูนอ่อนขัด ข้างละ ๑ ดุม ดุมทั้งสี่ใช้ดุมกลมแบน ทำด้วยวัสดุสีเดียวกับเสื้อ

กางเกง และกระโปรง

พนักงานราชการชาย ให้ใช้กางเกงขายาวสีทึบ ไม่พับปลายขา

พนักงานราชการหญิง ให้ใช้กระโปรงสีทึบ ยาวปิดเข่า หรือกางเกงขายาวสีทึบ ไม่พับปลายขา

พนักงานราชการหญิงมุสลิม หากจะใช้กระโปรงจะยาวคลุมข้อเท้าก็ได้

เข็มขัด

พนักงานราชการชายและหญิง ให้ใช้สายเข็มขัดที่ทำด้วยด้ายถักสีกากี กว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวนอน กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร มีครุฑตอนอยู่กลางหัวเข็มขัด

รองเท้า และถุงเท้า

พนักงานราชการชาย ให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหรือหุ้มข้อทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ แบบเรียบ ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสีดำ

พนักงานราชการหญิง ให้ใช้รองเท้าหุ้มส้นหรือรัดส้น ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ แบบปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

ป้ายชื่อและตำแหน่ง เครื่องหมายแสดงสังกัด และเครื่องหมายอื่นๆ

พนักงานราชการชายและหญิง ให้มีป้ายชื่อทำด้วยโลหะพื้นสีดำ ขนาดกว้าง ๒ เซนติเมตร และยาว ๗.๕ เซนติเมตร แสดงชื่อตัว ชื่อสกุลและชื่อตำแหน่งในการบริหารงานหรือชื่อตำแหน่งในสายงาน ที่ออกสื่อเหนือกระเป่าเสื้อด้านขวา

พนักงานราชการชายและหญิง ให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัดเป็นรูปราชสีห์ ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ไม่มีขอบ สูง ๒ เซนติเมตร ติดที่คอเสื้อตอนหน้าทั้งสองข้าง

พนักงานราชการชายและหญิง ให้ประดับแพรแถบเหรียญที่ระลึกหรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่ออกสื่อเหนือกระเป่าเสื้อด้านซ้าย

พนักงานราชการชายและหญิง ให้ใช้อินทรธนู มีเครื่องหมายบนอินทรธนู ดังนี้

พนักงานราชการทั่วไป แถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๒ แถบ

พนักงานราชการพิเศษ มีแถบกว้าง ๑ เซนติเมตร ๓ แถบ

แถบดีงกล่าวให้ใช้สีเหลืองหรือสีทอง การติดแถบให้ติดตามขวางที่ต้นอินทรธนูแถบแรกห่างจากต้นอินทรธนู ๕ มิลลิเมตร และแถบต่อไปเว้นระยะห่าง ๕ มิลลิเมตร

แบบที่ ๒ เครื่องแบบปกติสีขาว มีลักษณะดังนี้

เสื้อ

พนักงานราชการชายและหญิง ให้ใช้เสื้อคอพับสีขาว แขนยาวรัดข้อมือ มีดุมที่ข้อมือข้างละ ๑ ดุม หรือแขนสั้นเพียงศอกที่อกเสื้อมีกระเป่าข้างละ ๑ กระเป่า เป็นกระเป่าเสื้อมีแถบอยู่ตรงกลางตามทางตั้ง กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร มีปกรูปมนชายกลางแหลม ที่ปากกระเป่าเสื้อทั้งสองข้างติดดุมข้างละ ๑ ดุม สำหรับขัดใบปกกระเป่าเสื้อ ตัดเสื้อผ่าอกตลอดมีسابกว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ที่คอและแนวอกเสื้อมีดุม ๕ ดุม มีอินทรธนูอ่อนขัด ข้างละ ๑ ดุม ดุมทั้งสี่ใช้ดุมกลมแบน ทำด้วยวัสดุสีเดียวกับเสื้อ

กางเกง และกระโปรง

พนักงานราชการชาย ให้ใช้กางเกงขายาวสีกากี ไม่พับปลายขา

พนักงานราชการหญิง ให้ใช้กระโปรงสีกากี ยาวปิดเข่า หรือกางเกงขายาวสีกากี ไม่พับปลายขา

พนักงานราชการหญิงมุสลิม หากจะใช้กระโปรงจะยาวคลุมข้อเท้าก็ได้

เข็มขัด

พนักงานราชการชายและหญิง ให้ใช้สายเข็มขัดที่ทำด้วยด้ายถักสีทึบ กว้าง ๓ เซนติเมตร หัวเข็มขัดทำด้วยโลหะสีทอง เป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าแนวนอน กว้าง ๓.๕ เซนติเมตร ยาว ๕ เซนติเมตร มีครุฑตอนอยู่กลางหัวเข็มขัด

รองเท้าว และถุงเท้า

พนักงานราชการชาย ให้ใช้รองเท้าวหุ้มส้นหรือหุ้มข้อทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ แบบเรียบ ไม่มีลวดลาย ถุงเท้าสีดำ

พนักงานราชการหญิง ให้ใช้รองเท้าวหุ้มส้นหรือรัดส้น ทำด้วยหนังหรือวัสดุเทียมหนังสีดำ แบบปิดปลายเท้า ไม่มีลวดลาย ส้นสูงไม่เกิน ๑๐ เซนติเมตร ถุงเท้ายาวสีเนื้อ

ป้ายชื่อและตำแหน่ง เครื่องหมายแสดงสังกัด และเครื่องหมายอื่นๆ

พนักงานราชการชายและหญิง ให้มีป้ายชื่อทำด้วยโลหะพื้นสีดำ ขนาดกว้าง ๒ เซนติเมตร และยาว ๗.๕ เซนติเมตร แสดงชื่อตัว ชื่อสกุลและชื่อตำแหน่งในการบริหารงานหรือชื่อตำแหน่งในสายงาน ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าสีด้านขวา

พนักงานราชการชายและหญิง ให้มีเครื่องหมายแสดงสังกัดเป็นรูปราชสีห์ ทำด้วยโลหะโปร่งสีทอง ไม่มีขอบสูง ๒ เซนติเมตร ติดที่คอเสื้อตอนหน้าทั้งสองข้าง

พนักงานราชการชายและหญิง ให้มีชื่อประเภทตำแหน่งและสังกัดเป็นตัวอักษรไทยติดที่โคนแขนเสื้อด้านไหล่ซ้ายต่ำกว่าแนวตะเข็บเสื้อ ๓ เซนติเมตร ลักษณะเป็นแผ่นผ้าสีน้ำเงินเข้มทรงรูปโล่ ขนาดกว้าง ๖.๕ เซนติเมตร ยาว ๘.๕ เซนติเมตร และมีตัวอักษรแถวบนคำว่า “กรมการปกครอง” แถวล่างคำว่า “พนักงานราชการ” โดยมีรูปสิงห์ตรงกลาง ทั้งหมดปักด้วยไหมสีเหลือง

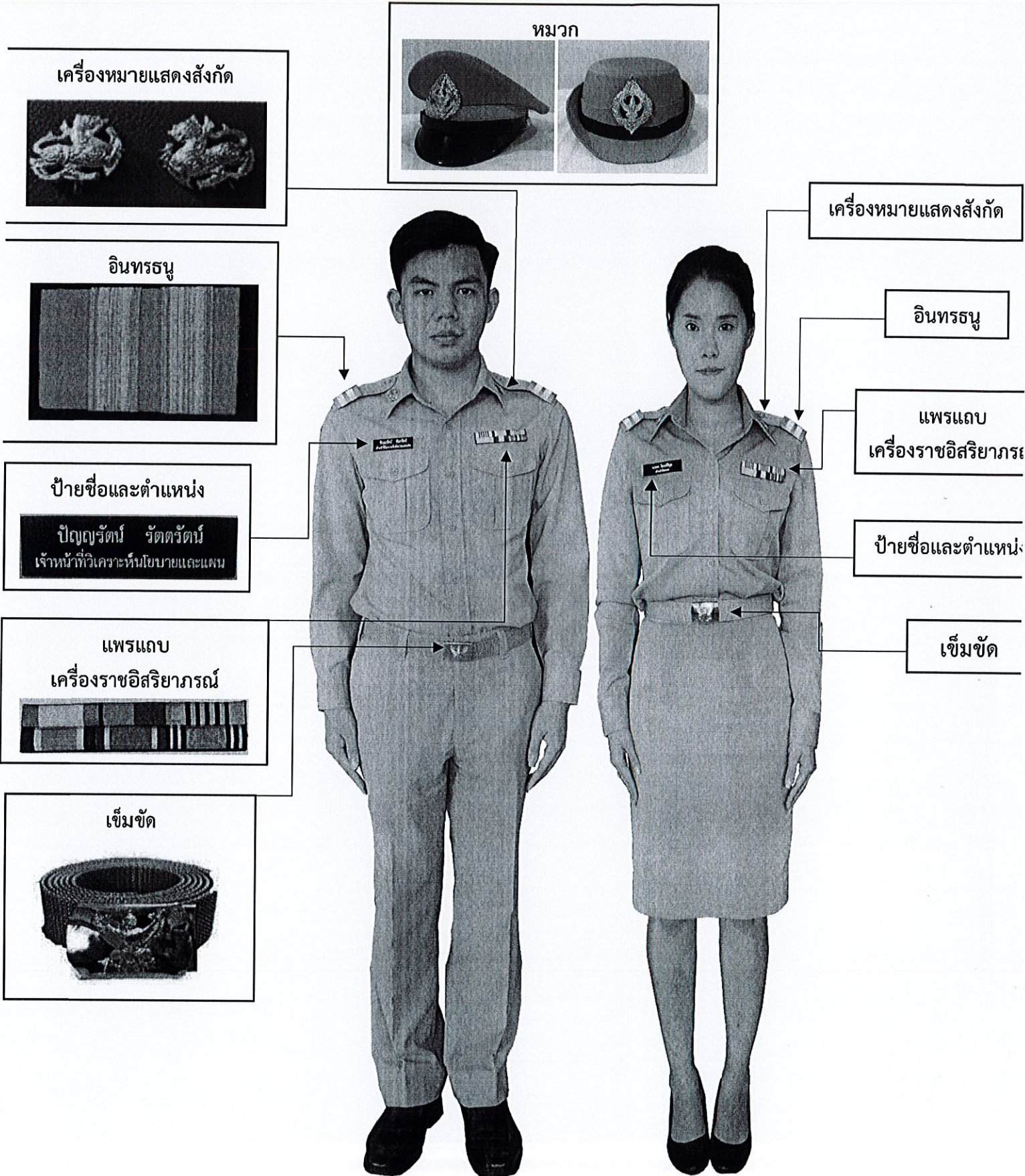
พนักงานราชการชายและหญิง ให้ประดับแพรแถบเหรียญที่ระลึกหรือเครื่องราชอิสริยาภรณ์ที่อกเสื้อเหนือกระเป๋าสีด้านซ้าย

พนักงานราชการหญิงมุสลิม หากจะใช้ผ้าคลุมศีรษะ ให้ใช้ผ้าคลุมสีทึบ โดยให้คลุมศีรษะทั้งหมด ยกเว้นใบหน้า ชายผ้าคลุมศีรษะด้านข้างยาวถึงบ่า ด้านหน้ายาวถึงระดับหน้าอก ขอบผ้าคลุมเย็บเรียบ

ทั้งนี้ ตามแบบท้ายประกาศ

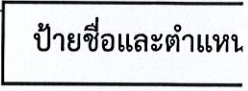
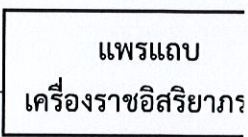
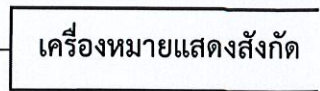
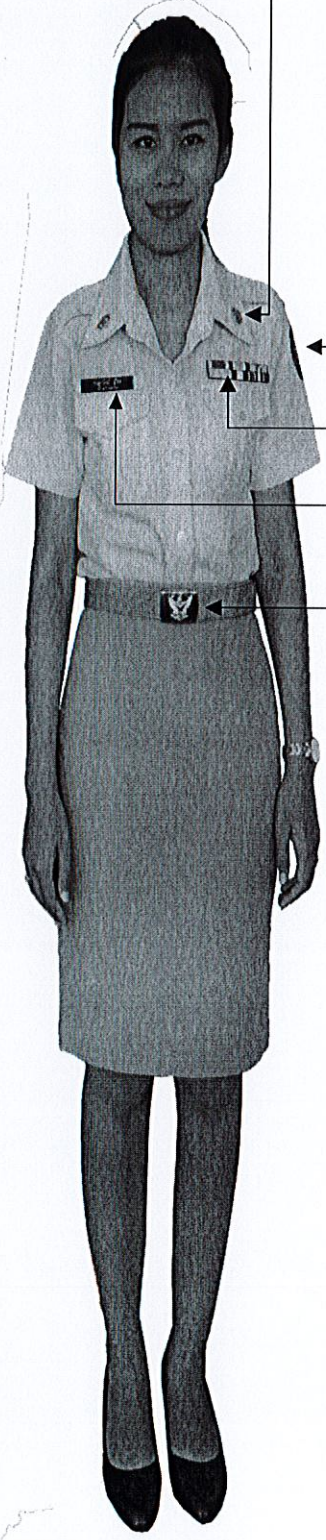
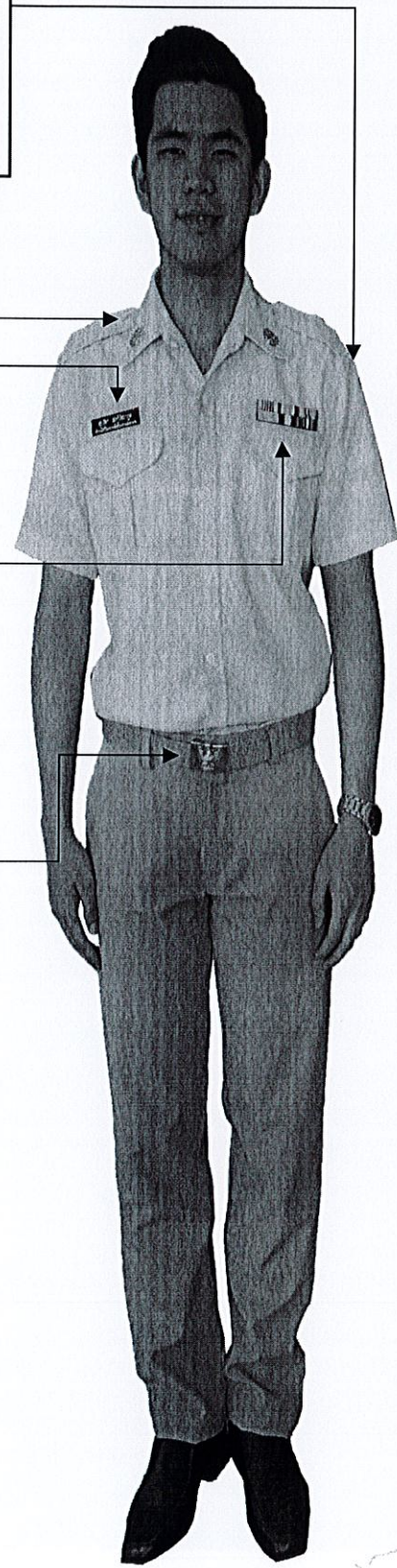
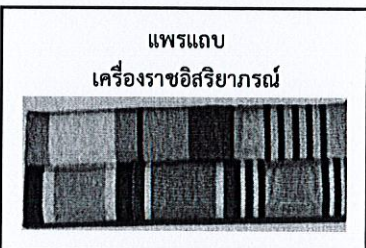
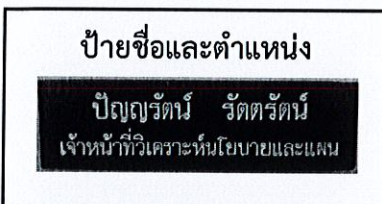
ข้อ ๓ เครื่องแบบพิธีการ ให้เป็นตามที่คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการกำหนด

ภาพตัวอย่างเครื่องแบบปกติของพนักงานราชการกรมการปกครอง แบบที่ ๑ เสื้อคอพับสี kaki

ภาพตัวอย่างเครื่องแบบปกติของพนักงานราชการกรมการปกครอง

แบบที่ ๒ เลือคอพับสีขาว

ประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ
เรื่อง เครื่องแบบพิธีการของพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๕๒

โดยที่ได้มีการกำหนดให้พนักงานราชการมีเครื่องแบบพิธีการตามระเบียบ
สำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ จึงสมควรกำหนดเครื่องแบบพิธีการ
ของพนักงานราชการเพื่อให้ส่วนราชการถือปฏิบัติ

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๑๒ วรรคสอง ของระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วย
พนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๔๗ คณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ จึงกำหนดเครื่องแบบ
พิธีการของพนักงานราชการไว้ดังนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้เรียกว่า “ประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่อง
เครื่องแบบพิธีการของพนักงานราชการ พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันนี้เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกประกาศคณะกรรมการบริหารพนักงานราชการ เรื่อง เครื่องแบบ
พิธีการของพนักงานราชการ ตามประกาศ ณ วันที่ ๒๗ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๘

ข้อ ๔ เครื่องแบบพิธีการของพนักงานราชการให้ใช้เครื่องแบบพิธีการในลักษณะ
อย่างเดียวกันกับลูกจ้างประจำ

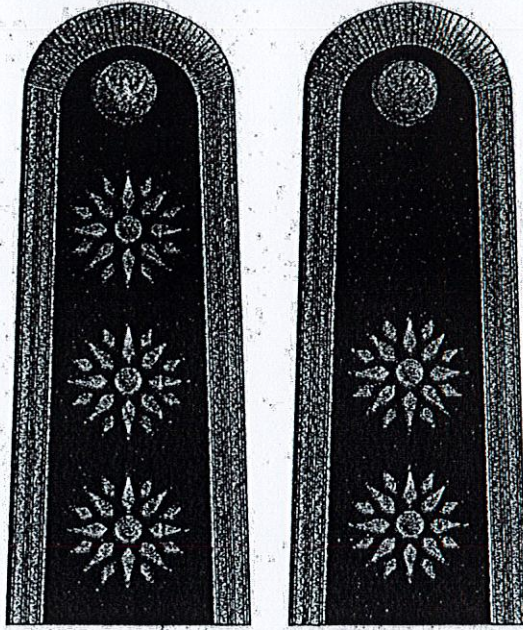
ข้อ ๕ อินทหรูประดับเครื่องแบบพิธีการให้ใช้ตามแบบท้ายประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๒

(นายวีระชัย วีระเมธีกุล)

รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการบริหารพนักงานราชการ

แบบพิเศษ

แบบทั่วไป

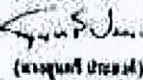
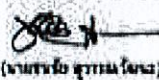

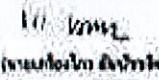
แบบอินทรวงประดับเครื่องแบบพิธีการพนักงานราชการ

แนวความคิดในการออกแบบ

ได้คิดนำดอกทิวลิปมาใช้ในการออกแบบ ดอกทิวลิปเป็นดอกไม้ไทยๆ มีอายุยืน (จัดเป็นไม้มงคลชนิดหนึ่ง) ดอกมีขนาดเล็ก แต่มีกลิ่นหอมติดทนนาน จึงได้นำมาใช้เป็นสัญลักษณ์ของพนักงานราชการซึ่งตำแหน่งพนักงานราชการก็เป็นส่วนหนึ่งของระบบราชการไทย ผลงานที่พนักงานราชการสร้างขึ้นมีคุณค่าเปรียบได้กับกลิ่นหอมของดอกทิวลิปที่หอมจรจาย แม้ว่าดอกจะเหี่ยวแล้วก็ยังกลิ่นหอม และผลงานเหล่านั้นก็เป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้ประเทศไทยชาติเจริญรุ่งเรือง

สีทอง ให้ความรู้สึกถึงความเจริญรุ่งเรือง
สีดำ ให้ความรู้สึก เข้มแข็งจริงจัง

ผู้ออกแบบ นายณัฏฐศักดิ์ ฉัตรแก้ว
กลุ่มงานศิลปประยุกต์ กลุ่มจิตรกรรม ศิลปะประยุกต์ และสายครุภัณฑ์
กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม
๒๔ กรกฎาคม ๒๕๕๑

	แบบ อินทรวงประดับเครื่องแบบพิธีการพนักงานราชการ	
	ผู้ออกแบบ นายณัฏฐศักดิ์ ฉัตรแก้ว	หัวหน้ากลุ่ม กษ. (นางอรอนรัตน์ รัตนประทีป) ๑1 ก.ค. ๕๑
	หัวหน้ากลุ่มภาพ ศป (นางอรอนรัตน์ รัตนประทีป)	ผอ. ศพ. (นางอรอนรัตน์ รัตนประทีป)
สำนักช่างสิบหมู่ กรมศิลปากร กระทรวงวัฒนธรรม	รองอธิบดี (นายณรงค์ศักดิ์ ฉัตรแก้ว) อธิบดีกรมศิลปากร	อธิบดี (นายณรงค์ศักดิ์ ฉัตรแก้ว)